

BOUWHISTORISCH ONDERZOEK
Slotweg 44, Egmond aan den Hoef

1 april 2022

Polderman
cultuurhistorie restauratie architectuur

Colofon

Bouwhistorisch onderzoek:

Object: Woonhuizen
Adres: Slotweg 44, 44 Z1 en 44 Z2
Monumentstatus: Rijksmonument, nr. 14602
Kadastraal: Egmond-Binnen; sectie A, kadastraal nummer 3070

Opdrachtgever:

Naam: Gemeente Bergen (NH) / BOEi
Contactpersoon: Dhr. J. Holtrust-Westerbeek
Adres: Daam Fockemalaan 22
3818 KG Amersfoort

Adviseur:

Naam: Polderman, Bureau voor Monumenten- en Restauratieadvies
Contactpersoon: Dhr. R. Polderman
Adres: Eendrachtsweg 67
3012 LG Rotterdam
Telefoon: 010-4363250
E-mail: rutger@bureaupolderman.nl

Auteurs

Bouwhistoricus: Ing. M. Bäcker
Redactie: Ing. R. Polderman

Status: Definitief
Datum: 1 april 2022

Inleiding

De als rijksmonument beschermde woningen aan de Slotweg 44, 44 Z1 en 44 Z2 staan op dit moment leeg. Ze zullen in de nabije toekomst worden gerestaureerd en een nieuwe functie krijgen. BOEi voert daartoe voor de eigenaar, de gemeente Bergen (NH), een onderzoek uit, waarvoor Bureau Polderman in september 2021 een bouwhistorische verkenning heeft opgesteld. Recent zijn de bij Slotweg 44 behorende badkamer en de aanbouwen gesloopt, waardoor aanvullende bouwsporen in het zicht zijn gekomen. Samen met het gereedkomen van goede actuele tekeningen van de bestaande toestand geeft dit aanleiding tot het actualiseren van de bouwhistorische verkenning.

Onderhavige rapportage geeft de resultaten van het bouwhistorisch onderzoek naar het pand weer. Het betreft een bouwhistorische verkenning als bedoeld in de Richtlijnen voor Bouwhistorisch Onderzoek 2009 van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Deze rapportage bevat daartoe de volgende onderdelen:

- Achtergrond en omgeving;
- Beschrijving van de bestaande situatie;
- Beschrijving van de bouwhistorische sporen;
- Conclusie bouwgeschiedenis;
- Globale waardenstelling en aanbevelingen;
- Bronnen en verantwoording illustraties;
- Bijlagen:
 1. Opnametekeningen bouwhistorische sporen;
 2. Redengevende beschrijving;
 3. Grafische weergave van de globale waardenstelling.

De inspectie is beperkt gebleven tot de thans zichtbare en toegankelijke delen van het pand.

Rotterdam, 1 april 2022

Achtergrond en omgeving

Egmond aan den Hoef

De vroege geschiedenis van Egmond aan den Hoef is direct verbonden met die van het kasteel Egmond (ook wel Slot op den Hoef). Het kasteel vond zijn oorsprong in de middeleeuwen als een versterkte boerderij en werd in de loop der eeuwen meermaals vergroot en versterkt, verwoest en weer opgebouwd. Nabij het kasteel ontstonden ook clusters van gebouwen, die in meer of mindere mate een relatie tot het kasteel hadden. Samen vormden ze de kern van het dorp Egmond aan den Hoef. Nadat het kasteel in 1573 grotendeels werd verwoest, bleef het dorp bestaan. Het in dezelfde periode ingepolderde Egmondermeer zorgde voor veel nieuwe landbouw- en bouwgrond en leverde een nieuwe impuls. De inwoners waren voor hun inkomen voornamelijk afhankelijk van landbouw, visserij en veeteelt, maar in het gebied kwam ook wat kleine industrie voor, waaronder papiermolens, graanmolens en kalkovens. In een recenter verleden werd ook het toerisme belangrijker; in het begin van de 20e eeuw huisvestte het dorp zelfs een heuse internationale schilderskolonie. In de jaren '30 werden de fundamenten van het kasteel opgegraven, blootgelegd en geconsolideerd. Inmiddels is de oude dorpskern uitgebreid met enkele nieuwe wijken. In 1978 ging de gemeente op in de gemeente Egmond, die in 2001 op zijn beurt opging in de gemeente Bergen. Het dorp is inmiddels uitgegroeid tot een kleine 4000 inwoners.

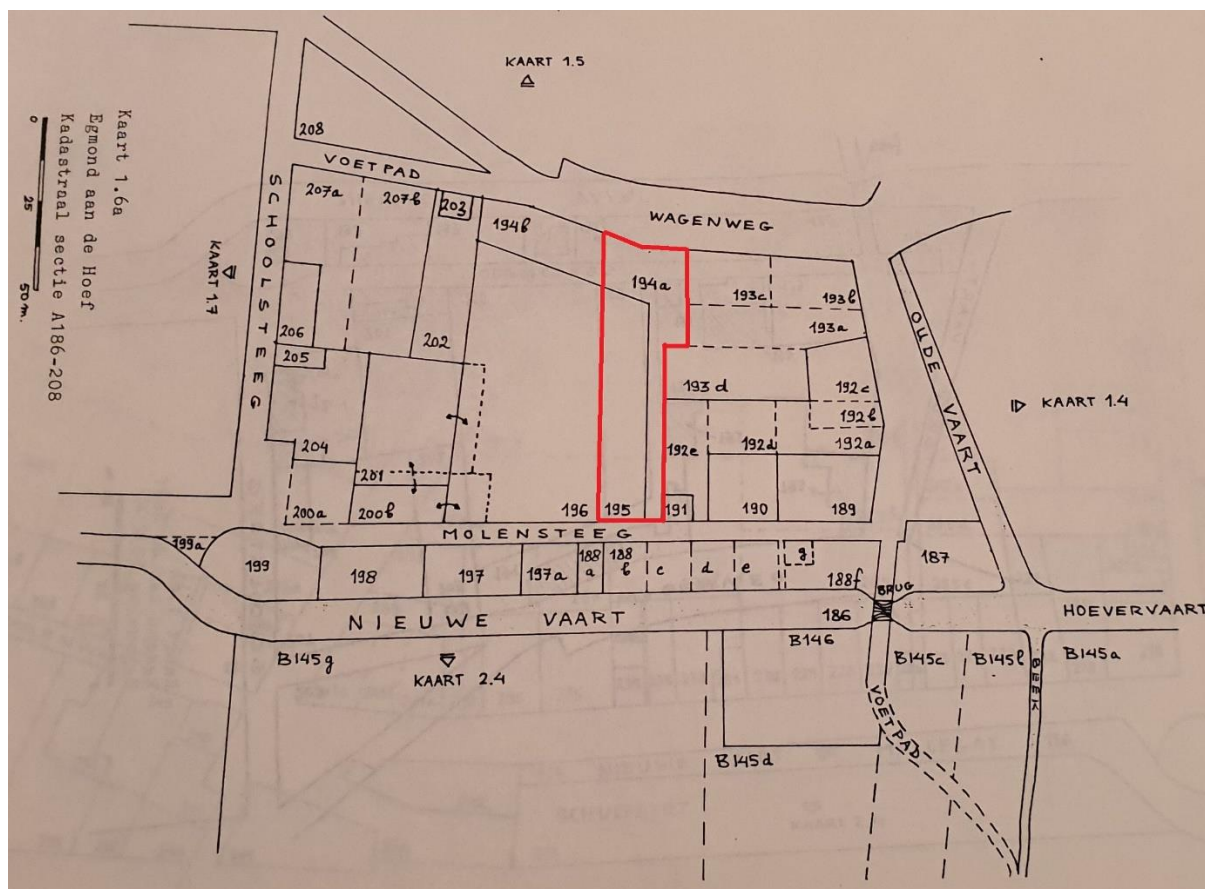
Het kasteel Egmond in de 16e eeuw, gezien vanaf de Slotweg. (collectie Regionaal Archief Alkmaar)

Slotweg 44, 44 Z1 en 44 Z2

Van de oudste bebouwing van het dorp is bekend dat er veelal een relatie was tot het kasteel. De verwoesting ervan in 1573 zal daardoor ongetwijfeld effect hebben gehad op het dorp en de inwoners. In hoeverre het gebruik van de bebouwing wijzigde en in welke mate de bebouwing in deze periode werd verlaten, verbouwd of vernieuwd is niet bekend.

De oudste geschreven bron die iets over de geschiedenis van Slotweg 44 vertelt is, het notarieel archief. De vroegste vermelding van het pand dateert van 16 september 1606. Het pand staat daar nog aan de Wagenweg of Herenweg, de oude benaming van de Slotweg. Het betrof een van de hoofdstraten van het dorp en vormde de hoofdweg naar Alkmaar. De eigenaar van het pand is op dat moment Joost Adriaansz Rijscamp. Rijscamp leefde van 1570 tot 1652 en was burgemeester van Egmond aan den Hoef, schepen, kerkmeester en leenman van het graafschap Egmond. Tevens was hij een meester-timmerman. Hij woonde er met zijn vrouw Machtelt Jans en zoon Dirck Adriaansz Rijscamp. De vermelding in het notarieel archief wijst er, samen met aangetroffen bouwsporen, op dat het oudste deel van het pand uit het begin van de 17e eeuw moet dateren. Het gegeven dat Rijscamp een meester-timmerman was maakt het aannemelijk dat het pand uit omstreeks 1606 dateert. Het pand zou daarmee uit de periode na de verwoesting van het kasteel moeten dateren en

jonger zijn dan het buurpand Slotweg 42, dat zeer waarschijnlijk nog een 16e eeuwse kern van een hofstede bevat.¹ Gezien de locatie aan de hoofdweg naar Alkmaar en de status van de eerste bewoner moet Slotweg 44 een voornaam pand in het dorp zijn geweest.

Een kadastrale reconstructie van Egmond aan den Hoef met in rood omkaderd het eigendom van Joost Adriaansz Rijscamp. (Historisch Kadaster van de Binnen-Egmondten deel 3)

Joost Adriaansz Rijscamp wordt in het notarieel archief nog in aantekeningen uit 1609 en 1646 genoemd als eigenaar van het pand, wat doet vermoeden dat hij er tot aan zijn dood in 1652 heeft gewoond. Van zoon Dirck is bekend dat hij al op vroege leeftijd naar Amsterdam vertrok en al in 1654 overleed. Hij zal het op zijn beurt nagelaten hebben aan zijn zoon Hector Adriaansz Rijscamp (1625-1679), die in ieder geval in een aantekening uit 1668 als eigenaar genoemd wordt. Hij bekleedde eveneens het ambt van burgemeester van Egmond aan den Hoef en bewoonde het pand. Bij zijn overlijden komt het pand voor in zijn boedelstaat, waarbij genoteerd is dat het pand op dat moment bewoond wordt door zijn weduwe Catharina Symons Blockers. In 1686 erfde dochter Catharina Hectors Rijscamp het pand, waarna haar echtgenoot Francois Schiffer, schout van Egmond, het in 1688 voor 1500 gulden verkocht aan jonkheer Dirk van Egmond van der Nijenburg.

Jonkheer Dirk van Egmond van der Nijenburg (1654-1690) was '*captein ten dienste van het land*' en telg van de adellijke familie Egmond van der Nijenburg. Zijn vader Jan van Egmond van der Nijenburg was bevelhebber van de Vereenigde Oost-Indische Compagnie en zijn familie stamde af van een bastaardzoon van graaf Willem IV. Hij overleed al kort na de koop van het huis, waarna het overging naar zijn erfgenaam jonkheer Dirk van der Nieuwburgh.

¹ Ralling, bouwhistorische verkenning Hoeve Overslot

In 1697 werd het pand door jonkheer Cornelis van Egmond van der Nijenburg verkocht aan Johan Brederoe, secretaris van de Wieringerwaard, voor 800 gulden. Brederoe verkocht het pand na een jaar alweer door voor 931 gulden aan de schepen en papiermaker Lubbert van Gerrevink. In de akte wordt omschreven dat het perceel op dat moment bestaat uit een huis, een erf, een tuin en een 'noodweg' over een perceel aan de zuidzijde. Na diens dood in 1731 kwam het in bezit van zijn neven Abram en Isaack, die ieder de helft van het perceel bezitten. Of daarmee het perceel en het pand alleen administratief of ook fysiek gesplitst werden is niet bekend. Abram overleed in 1767. In uit datzelfde jaar daterende akten blijkt dat zijn helft van het eigendom overging naar o.a. zijn zus Jacomina en neef Jan, die hun aandeel meteen doorverkochten aan Isaack. Isaack werd daarmee voor 5/6 deel eigenaar van het gehele perceel. Uit een van de akten blijkt dat op dat moment het perceel bewoond werd door Jacomina en Isaack en bebouwd was met onder andere een huis en een stal. Dit laatste gegeven kan erop wijzen dat er ook bedrijfsmatig gebruik van het pand was, maar het kan evengoed betrekking hebben op een paardenstal. Of Jacomina en Isaack het pand samen bewoonden of dat het pand gesplitst was is niet bekend. Isaack overleed in 1776, waarna het perceel -als geheel- werd verkocht.

Uiterlijk in 1782 kwam het perceel in bezit van papiermaker Joachim Veenhuysen. Hij was een bekende van de familie, die al lange tijd in het papierbedrijf van Abram en Isaack werkzaam was en inmiddels was opgeklommen tot de boekhouder en mede-eigenaar van het bedrijf. Het papier dat door het bedrijf werd geproduceerd, was van een zeer hoge kwaliteit en was internationaal gerenommeerd. In 1776 was het zelfs gebruikt om de ontwerptekst voor de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring te schrijven. Mede door zijn zakelijk succes, maar ook omdat hij actief was in de lokale politiek en de kerkelijke gemeenschap, genoot hij enig aanzien. In 1780, -vrijwel gelijktijdig met de aankoop van Slotweg 44- kocht hij ook het aangrenzende edelmanshuis "Overcasteel" (thans Slotweg 42). Uit de geschreven bronnen blijkt dat hij het complex bewoonde, maar gezien de grootte is het niet onwaarschijnlijk dat er delen verhuurd en wellicht ook voor andere doeleinden gebruikt werden.

Met het aanbreken van de Franse tijd in 1795 veranderde het politieke en economische klimaat voor Veenhuysen in negatieve zin. De slechte economische tijden alsmede enkele zakelijke conflicten luiden de neergang voor het papierbedrijf in. In 1819 overleed Joachim Veenhuysen en het jaar daarna zijn weduwe. Onder de te veilen boedel behoorde onder andere de papiermolen van het bedrijf, die reeds vele jaren in een zeer slechte staat verkeerde en in zekere zin de economische situatie representeerde. Zijn zoons volgden hun vader niet op en werden boer. Slotweg 42 en 44 kwamen in bezit van de jongste zoon Adriaan Joachimsz Veenhuysen, die de voormalige representatieve woonhuizen verbouwden tot veeboerderij.² De transformatie van Slotweg 42 van edelmanshuis tot hooihuis en stal werd naar verluidt gedaan met behulp van onderdelen uit de voormalige papiermolen.³ In hoeverre Slotweg 44 verbouwd werd is niet bekend, maar de bouwsporen in het pand doen vermoeden dat het pand zijn woonfunctie behield. De naam van de boerderij werd "Overslot".⁴

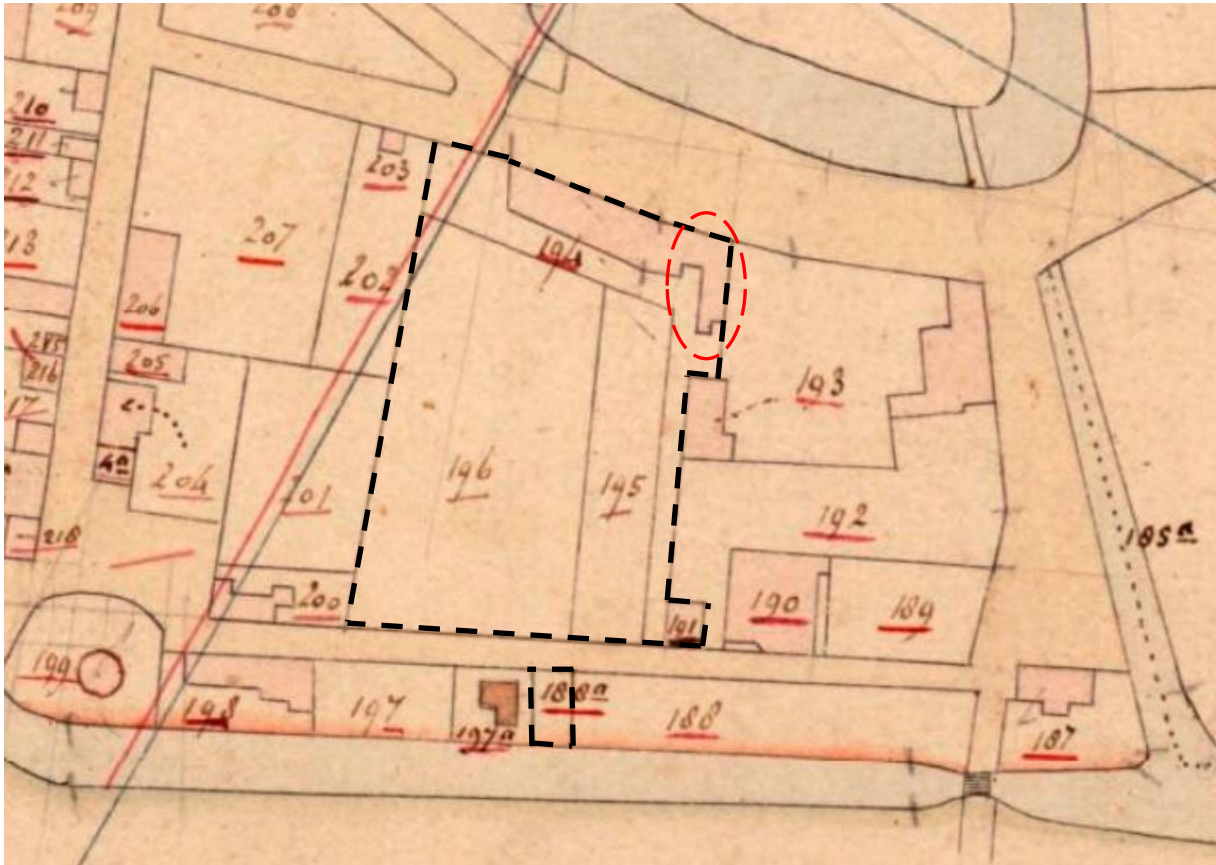
De kadastrale kaarten en de bijbehorende leggers uit de periode 1811-1832 geven een redelijk goed beeld van het complex op dat moment. Het complex ligt op deze kaart ingeklemd tussen de Wagenweg of Herenweg (nu Slotweg) en de Molensteeg (nu Julianaweg) en bestaat uit vier percelen. Het perceel langs de Wagenweg of Herenweg is een huis met een erf en behelst het huidige Slotweg 42 en 44. Volgens de kaart was het erf via een weg verbonden met de Molensteeg; dit zou de in 1698 beschreven 'noodweg' kunnen zijn. Aan deze weg staat ook een landbouwschuur. In de oksel van het erf en de noodweg liggen twee percelen die als tuin staan aangemerkt. Een klein perceel aan de overzijde van de Molensteeg hoorde er ook bij en staat in de leggers eveneens genoemd als tuin.

² Veenhuysen, Papier uit Egmond

³ Veenhuysen, Papier uit Egmond

⁴ Ralling, bouwhistorische verkenning Hoeve Overslot

Wat opvalt aan de gegevens is dat het complex reeds bij Adriaan Joachimsz Veenhuyzen in eigendom is, maar nog steeds als huis staat genoteerd. Alleen de grote tuinen en de landbouwschuur aan de zuidzijde van het perceel suggereren dat er al sprake is van enige agrarische activiteit in het complex. Wellicht begon Veenhuyzen niet als veeboer, maar verbouwde hij in eerste instantie groenten en fruit in de tuinen, waarvoor de landbouwschuur waarschijnlijk afdoende was.

Het complex en Slotweg 44 op de kadastrale kaart van 1811-1832. (collectie RCE)

Vermoedelijk later in de 19^e eeuw wordt het huidige bouwdeel 44-Z2 gebouwd, maar hierover zijn geen archiefgegevens bekend. De boerderij wordt op enig moment ook uitgebreid met een extra hooihuis. Het betreft het hooihuis dat op de kaart van 1811-1832 staat aangegeven als '193', of een nieuw hooihuis op dezelfde plaats. Tot slot wordt ook het woongedeelte uitgebreid met een aanbouw aan de achterzijde van Slotweg 44.

In 1909 werd het complex verkocht aan de familie Groot, die de veeboerderij voortzette.

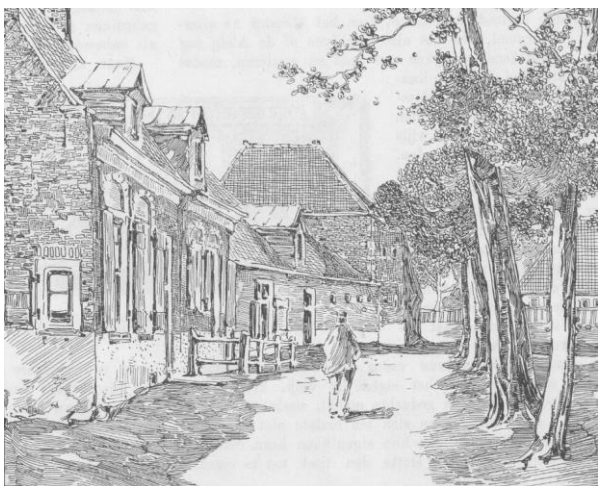
Vermoedelijk begin jaren '60 werd de boerderij (aangeduid als Slotweg 42-46) bezocht door de Stichting Historisch Boerderij-Onderzoek (SHBO), die het complex beschreef als "Complex woonhuis en boerderijen; van groot belang voor het dorpsbeeld en van monumentaal en historisch belang; komt voor opmeting en uitgebreide bestudering in aanmerking; onderhoud matig". In 1968 werd het pand door de toenmalige Rijksdienst voor de Monumentenzorg opgenomen in het register van rijksmonumenten.

De boerderij op een luchtfoto die vermoedelijk tussen 1920 en 1933 is genomen. (collectie Stichting Historisch Egmond)

Het erf met de achterzijde van Slotweg 44 in 1937. Links is een aanbouw aan de achterzijde van Slotweg 44 te zien, die mede op basis van de roedenverdeling van de ramen op de tweede helft van de 19^e eeuw te dateren is. In het midden is het huidige bouwdeel 44-Z2 te zien, rechts het hooihuis. (collectie Stichting Historisch Egmond)

Links: de Slotweg omstreeks 1898, met links op de voorgrond nummer 44. (collectie Noord-Hollands Archief)
 Rechts: de voorgevel van het woonhuisdeel van de boerderij in 1937. (collectie RCE)

De gevels aan de Slotweg in 1958. (collectie RCE)

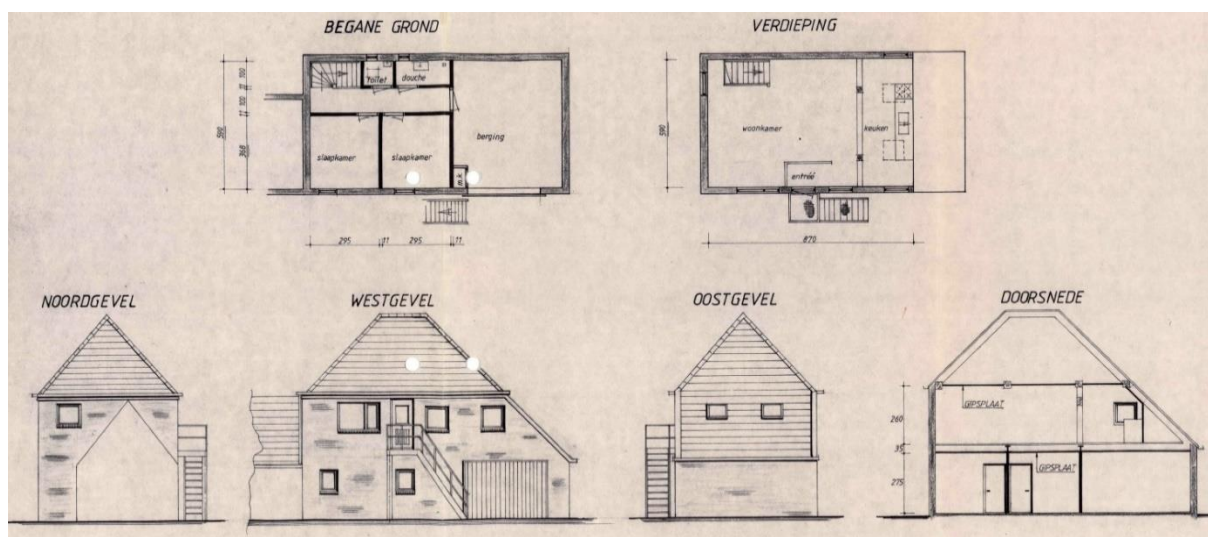
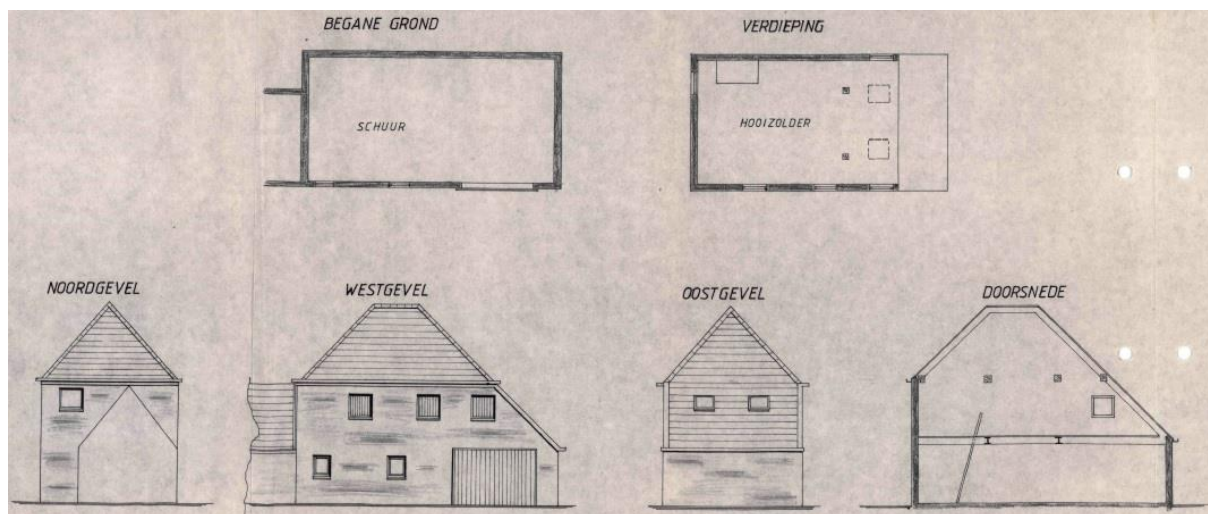
Het erf met de achterzijde van Slotweg 44 in 1958. De aanbouw is inmiddels uitgebouwd. (collectie RCE)

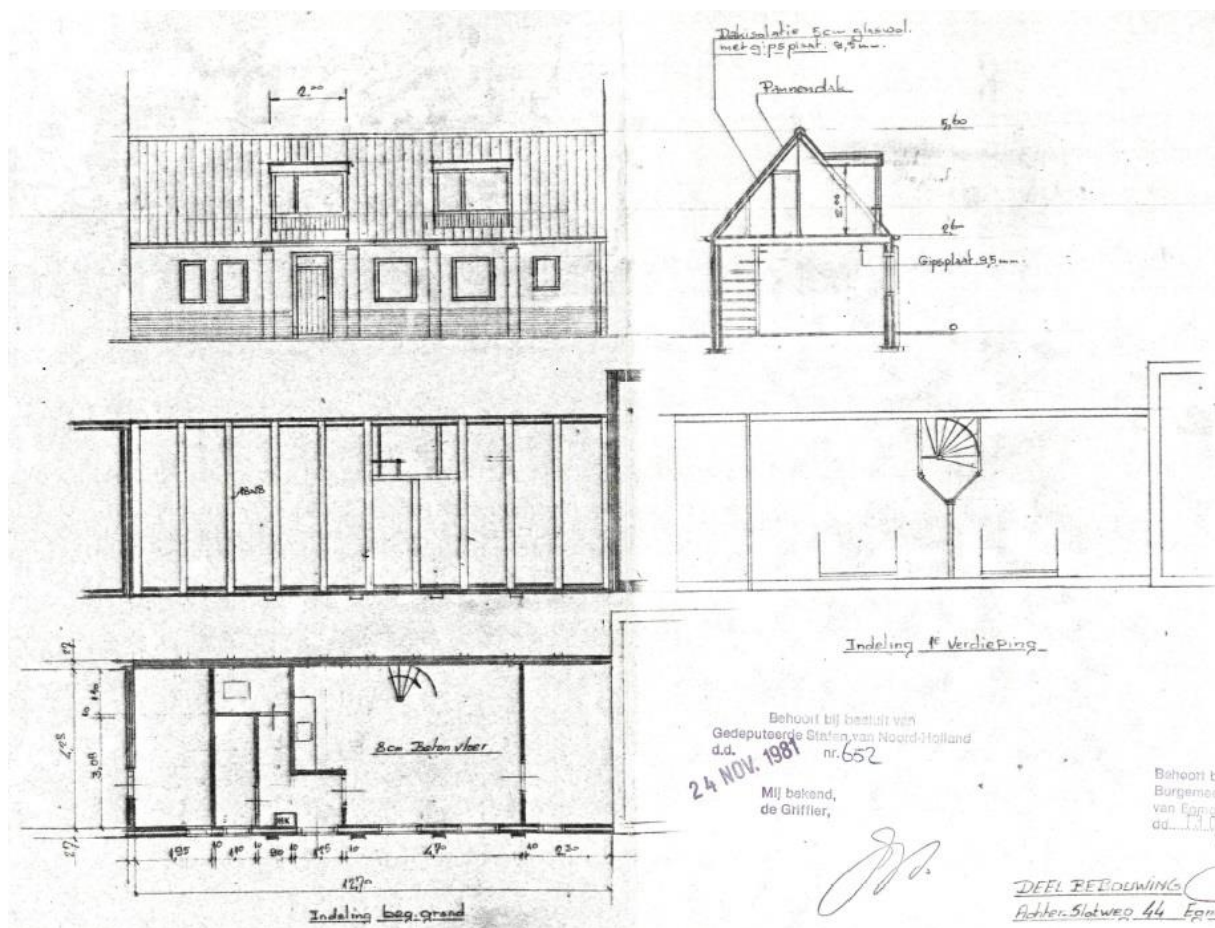
De voorgevel in 1964; het houtwerk is witgeschilderd en de luiken zijn verwijderd. (collectie RCE)

Eind jaren '70 werd de schuur aan de zuidzijde van Slotweg 44 tot woning verbouwd. Van deze verbouwing zijn bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de gemeente Bergen nog stukken bewaard gebleven. Kort daarna werd ook de vleugel tussen de voormalige schuur en het woongedeelte tot woningen verbouwd. De tekeningen zijn waarschijnlijk niet geheel overeenkomstig het daadwerkelijk uitgevoerde; de uiteindelijk geplaatste dakkapel is veel groter dan

op tekening. Met de splitsing van Slotweg 44 in verschillende woningen zal waarschijnlijk de huidige huisnummering Slotweg 44 en 44-Z1 t/m 44Z-3 zijn ontstaan.

De schuur ten zuiden van Slotweg 44 in de bestaande en nieuwe toestand bij de vergunningaanvraag in 1979. (collectie gemeente Bergen)

De renovatie van het bouwdeel tussen het woongedeelte en de schuur in 1981. (collectie gemeente Bergen)

In 1996 stopte het gebruik van het complex als boerderij. In ieder geval Slotweg 42 kwam in bezit van de gemeente Egmond (later gemeente Bergen), die het pand liet restaureren en er onder andere een museum en een expositieruimte liet inrichten. Slotweg 44 werd tot voor kort geheel bewoond, onder andere nog door leden van de familie Groot. In de huidige situatie wordt alleen nog de in 1979 tot woning verbouwde schuur bewoond en staat het overige deel -in afwachting van herbestemming- leeg. In het leegstaande deel hebben het afgelopen halfjaar sloopwerkzaamheden plaatsgevonden waarbij de aanbouw en diverse niet-monumentale afwerkingen zijn verwijderd, waardoor nog de nodige bouwsporen aan het licht zijn gekomen.

Beschrijving van de bestaande situatie

Slotweg 44 bestaat uit de bouwdelen Slotweg 44, 44-Z1, 44-Z2 en 44-Z3. Het laatstgenoemde bouwdeel is de tot woning verbouwde schuur, die geen onderdeel uitmaakt van de plannen en derhalve niet zal worden beschreven. De funderingswijze is niet bekend, maar naar verwachting zijn alle bouwdelen opgetrokken op een gemetselde fundering op staal, direct op het duinzand.

Links: Slotweg 44 met nevenadressen.

Rechts: ongedateerde, maar relatief recente luchtfoto van Slotweg 42 en 44. (collectie RCE)

Slotweg 44

Slotweg 44 bestaat hoofdzakelijk uit het bouwdeel aan de Slotweg. Dat heeft een rechthoekig grondvlak en telt één bouwlaag onder een zolder met een vliering. Deels is het bouwdeel onderkelderd. Aan de achterzijde was er tot recent een eenlaagse aanbouw. Verder bevat het bouwdeel een trappenhuis en een slaapkamer op de eerste verdieping, die tot 44-Z1 behoort. De zolder van dat bouwdeel is op zijn beurt bij Slotweg 44 gevoegd.

Noordwest- en noordoostgevel.

De noordwestgevel staat aan de Slotweg en is vormgegeven in een eenvoudige trant van de Hollandse renaissancestijl. De gevel bestaat uit velden van verschillende soorten metselwerk, waarvan het grootste gedeelte is opgetrokken in roodoranje stenen, die in kruisverband zijn gemetseld. De gevel beschikt over een gekaleide plint en wordt recht onder een geprofileerde grenen kroonlijst beëindigd. In de kroonlijst is een met zink beklede bakgoot geïntegreerd, die wordt ontwaterd door een pvc hemelwaterafvoer aan de linker zijde. De gevel telt drie openingen. De twee linker openingen zijn rechthoekig van vorm en zijn geplaatst boven een gemetselde lekdorpel en onder een rechte halfsteens rollaag onder een steens hoge korfboogvormige rollaag. In de korfboog zijn steeds vijf geschilderde natuurstenen blokken aanwezig, waarvan de sluitstenen gedecoreerd zijn met een buste in reliëf. De gevelopeningen zijn ingevuld met een grenen raamkozijn met een zesruits bovenraam en een dito schuivend onderraam. Aan de buitenzijde is een voorzetraam aangebracht. Rechts is een rechthoekige gevelopening onder een rechte halfsteens hoge rollaag in de gevel opgenomen. De opening is ingevuld met een grenen deurkozijn met hardstenen neuten en dorpel. Het kozijn bevat een grenen paneel deur, een geprofileerd kalf en een bovenlicht met een ruitvormige roedeverdeling. Nabij de kroonlijst is een opening aanwezig, waarin een grenen plaat met wapen is aangebracht. In de gevel zijn drie smeedijzeren ankers opgenomen, waarvan een is afgebroken. Voor de entree ligt een hardstenen stoep; langs de perceelgrens staat een stoephek, bestaande uit gietijzeren baluster en betonnen balusters, onderling verbonden door stalen buisprofielen.

De noordoostgevel is uitgevoerd als een asymmetrische tuitgevel en is grotendeels opgetrokken in metselwerk van in kruisverband gemetselde roodoranje stenen. Het heeft een gekaleide plint en de topgevel wordt afgedekt door gemetselde vlechtingen en natuurstenen (waarschijnlijk zandstenen) schouderstukken. De tuit wordt gevormd door een in halfsteens verband gemetselde schoorsteen. Een deel van het gevelvlak op het niveau van de begane grond gaat schuil achter een aanbouw van het naastgelegen pand. Rechts daarvan is een rechthoekige gevelopening onder een halfsteens rollaag aanwezig, die voorzien is van een hardstenen plaat als lekdorpel. In de gevelopening is een grenen raamkozijn met een vast tweeruits raam aanwezig. Op het niveau van de zolder zijn twee gevelopeningen met zowel erboven als eronder een halfsteens hoge rollaag aanwezig, die zijn ingevuld met een grenen raamkozijn met smeedijzeren duimen en een naar binnen draaiend raam. In de gevel zijn smeedijzeren ankers opgenomen.

De zuidoostgevel gaat deels schuil achter de restanten van de afwerkingen van de gesloopte uitbouw. Voor zover zichtbaar is de gevel tot het niveau van de verdiepingsvloer opgetrokken in metselwerk van in kruisverband gemetselde orangerode stenen; daarboven zijn de stenen paars en roodbruin van kleur. In de gevel is een tijdelijk dichtgezette deuropening aanwezig.

Het dak is uitgevoerd als een zadeldak, dat met rode oude holle pannen is gedekt. In het dakvlak boven de noordwestgevel is een dakkapel met een grenen constructie, lijstwerk, een zinken dak en een grenen raamkozijn met een vast tweeruits bovenraam en een schuiven dito onderraam aanwezig. Ook is er een klein, gietijzeren dakraam in het dakvlak opgenomen. In het zuidoostelijke dakvlak is een dakkapel met een grenen constructie en een zinken dak aanwezig, dat van een grenen raamkozijn en een grenen uitzetraam is voorzien. Op het niveau van de vliering is een gietijzeren dakraam aanwezig.

Zuidoostgevel.

Gang.

Woonkamer.

Woonkamer.

Kelder.

De vloer van de begane grond is uitgevoerd in beton, met uitzondering van de gang, waar meerdere lagen tegelvloeren op een zandpakket liggen. De begane grond is toegankelijk via de voordeur in de noordwestgevel. De voordeur geeft uit op een gang, waarin een meterkast aanwezig is. Aangrenzend is een woonkamer aanwezig. In de noordoostwand staat een schouw onder een gemetseld rookgaskanaal, dat is voorzien van een grenen ommanteling met lijstwerk en profileringen. De stookplaats wordt geflankeerd door grenen pilasters. De zuidwestelijke wand heeft een lambrisering van witte, geglaazuurde tegels. Een groot deel van de ruimte is uitgevoerd met een uit grenen delen samengesteld plafond. Vanuit de woonkamer is een onder de trap gesitueerde kelder te bereiken. Deze bestaat uit twee vloervelden met een eigen niveau, die beide met geglaazuurde keramische plavuizen zijn afgewerkt.

Trapopgang.

Slaapkamer eerste verdieping.

Zolder.

Een trapopgang in de zuidoostelijke hoek van de plattegrond geeft toegang tot een kleine overloop, die zich bevindt in het bouwvolume van 44-Z1. Aangrenzend is er een slaapkamer. Op de overloop is er een kleine trap met een eiken balustrade die naar de zolder leidt. De zolderbalklaag is uitgevoerd als een enkelvoudige eiken balklaag, met onder sommige balken een gesneden console of sleutelstuk. Op de balken liggen brede vloerdelen. De zolder bestaat uit een ongedeelde ruimte met een vaste kast. Erboven is er ook nog een vlieringzolder, die via de zolder in het bouwvolume 44-Z1 te bereiken is. De vlieringzolder heeft een opstelplaats voor een verwarmingsinstallatie.

De kern van de kapconstructie wordt gevormd door zes spanten. Het gebint op het niveau van de zolder bestaat uit een dekbalk op twee kromstijlen, die met een blokkeel aan het muurwerk verbonden zijn. Een aantal kromstijlen is van een korbeel voorzien. De kromstijlen, blokkeels en korbelen zijn uitgevoerd in eiken, met uitzondering van de meest noordoostelijke kromstijl; deze is in grenen uitgevoerd. De dekbalk en de daarop staande kaponderdelen zijn in grenen uitgevoerd. Op de dekbalk liggen twee flieringen en de vlieringvloer. Daarboven bestaat het stapelspant uit twee spantbenen met een geschoorde hanenbalk, waarop weer twee flieringen liggen. Bovenin ligt een nokgording. Het grenen dakbeschot wordt gedragen door grenen sporen, die afdragen op de flieringen.

Vloeringzolder.

Slotweg 44-Z1

44-Z1 betreft een bouwdeel met een rechthoekige plattegrond en telt twee bouwlagen onder een zolder. Het deel grenst onder een hoek aan de zuidoostelijke hoek van Slotweg 44 en grenst eveneens aan 44-Z2.

Noordoostgevel.

De noordoostgevel is grotendeels door het belendende pand aan het zicht onttrokken. Het is opgetrokken in metselwerk van in kruisverband gemetselde orangerode stenen en wordt recht onder de muurplaat beëindigd. Op ventilatieopening na zijn er geen gevelopeningen aanwezig. In het gevelvlak zijn op het niveau van de zoldervloer smeedijzeren ankers opgenomen.

De zuidoostelijke kopgevel grenst aan 44-Z2 en is uitgevoerd als een puntgevel, waartegen een gemetseld rookgaskanaal van 44-Z2 staat. De gevel is opgetrokken in metselwerk van in kruisverband gemetselde orangerode stenen. De topgevel wordt afgedekt door een halfsteens hoge rollaag op vlechtingen. In de gevel zijn smeedijzeren ankers opgenomen.

Zuidoostgevel.

De zuidwestgevel is opgetrokken in baksteen metselwerk, in velden van verschillende soorten steen. Het grootste veld bestaat uit in kruisverband gemetselde roodbruine bakstenen. De gevel beschikt over een gekaleide plint en eindigt onder een stalen goot, die is geplaatst op de restanten van een oude gevelbekleding in staalprofielen en stalen damwandprofielplaten. Op niveau van de begane grond is rechts een rechthoekige gevelopening met een deurkozijn en een stapeldeur aanwezig. Links zijn twee vierkante gevelopeningen onder een steens hoge korfboogvormige rollaag. De gevelopeningen zijn ingevuld met een grenen raamkozijn, waarbij het linker kozijn is ingevuld met een stolpraam en de rechter met een vast inzetraam. Ter hoogte van de verdieping is er links een rechthoekige gevelopening met een grenen kozijn en een vast raam aanwezig. In het midden zijn er twee rechthoekige gevelopeningen onder een rechte halfsteens rollaag in de gevel opgenomen. De daarin opgenomen raamkozijnen bestaan uit een grenen bovendorpel en dito stijlen op een dorpel van gepleisterd metselwerk. De kozijnen zijn ingevuld met een grenen zesruits vast bovenraam en een dito schuivend onderraam. Links in de gevel is een pvc hemelwaterafvoer aanwezig.

Zuidwestgevel.

Het dak is uitgevoerd als een zadeldak, dat met rode oude holle pannen is gedekt. In de dakvlakken zijn in totaal drie gietijzeren dakramen opgenomen. Ter hoogte van de nok is er een gemetseld rookgaskanaal aanwezig.

De begane grondvloer is in beton uitgevoerd. Op de begane grond bevat 44-Z1 een ruimte met een betegelde schouw en een vaste kast, een gang met een badkamer en een trap naar de eerste verdieping, alsmede een ruimte in het bouwvolume van 44-Z2. De verdiepingsvloer bestaat uit een geprofileerde grenen balklaag, waarop grenen delen zijn aangebracht. Sommige balkkoppen zijn van gesneden consoles voorzien. Op de verdieping is een slaapkamer aanwezig. De enkelvoudige grenen balklaag van de zoldervloer is uitgevoerd met gesneden consoles en is afgewerkt met grenen vloerdelen. De zolder bestaat uit één ongedeelde ruimte en is alleen vanuit Slotweg 44 te bereiken.

De dakvlakken worden gedragen door een grenen sporenkap. Deze bestaat uit drie spanten, die ieder uit twee tot aan de nok doorgaande spantbenen en twee geschoorde hanebalken bestaan. De flieringen, waarop de sporen zijn opgelegd, liggen achter de spantbenen. De sporen liggen daardoor in hetzelfde vlak als de spantbenen.

Woonkamer begane grond.

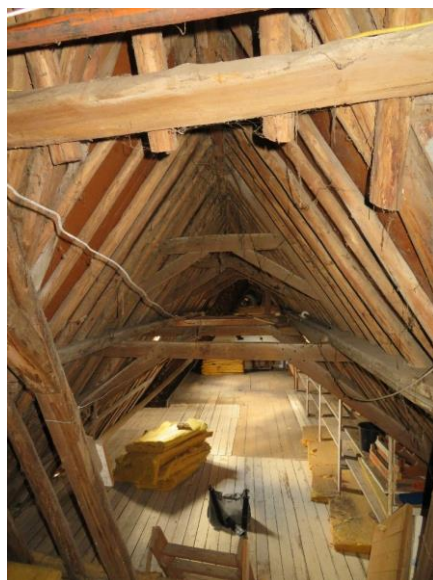
Trap naar de eerste verdieping.

Ruimte in bouwvolume 44-Z2.

Slaapkamer eerste verdieping.

Zolder.

Slotweg 44-Z2

44-Z2 heeft een rechthoekige plattegrond en bestaat uit een bouwlaag en een zolder onder een met rode oude holle pannen gedekt zadeldak. Het bouwdeel grenst aan de bouwdelen 44-Z1 en 44-Z3.

Zuidwest- en noordoostgevel.

De gevels zijn opgetrokken in baksteen metselwerk van in halfsteens verband gemetselde roodbruine stenen. De zuidwestgevel beschikt over een gekaleide plint en wordt recht onder een mdf boei beëindigd. De rechterhelft van de gevel is ingedeeld door drie penanten met smeedijzeren ankers. In de gevel zijn zes gevelopeningen aanwezig. Geheel links is er een rechthoekige opening met een grenen raamkozijn en een draairaam. Rechts daarvan is een rechthoekige opening met een betonnen latei, een gemetselde lekdorpel en een grenen raamkozijn met een draairaam. De entree daarnaast wordt gevormd door een grenen deurkozijn met deur. In de rechterhelft van de gevel zijn twee vierkante gevelopeningen met een gemetselde lekdorpel en een hardhouten kozijn met vast raam aanwezig. Geheel rechts is er nog één een gevelopening met een gemetselde lekdorpel aanwezig; de opening is ingevuld met een grenen raamkozijn met een vast raam.

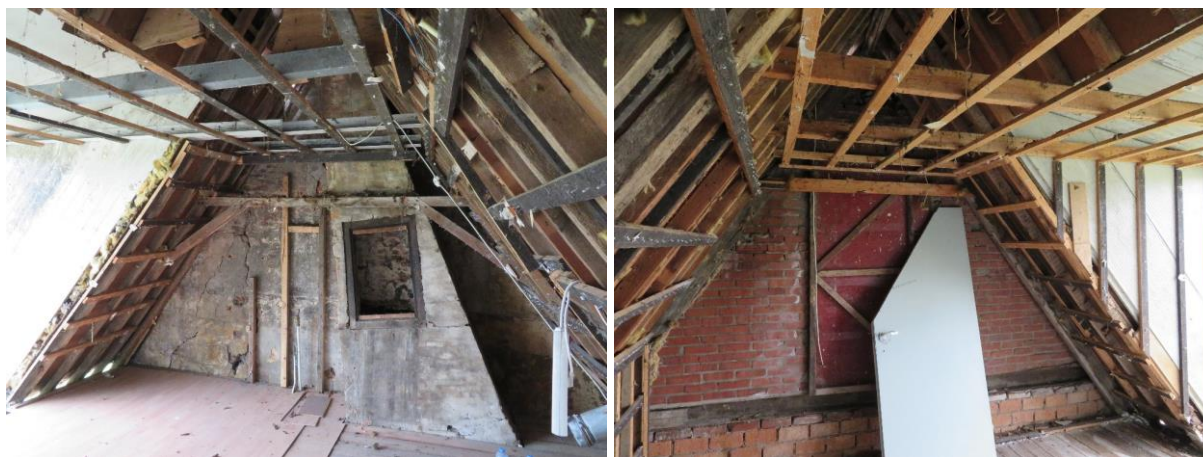
De noordoostgevel wordt recht onder een pvc mastgoot beëindigd en is op een gevelopening met een grenen raamkozijn en een valraam na blind uitgevoerd.

Het zuidwestelijke dakvlak is voorzien van een grote dakkapel met aluminiumbekleding, waarvan de bovenzijde met bitumineuze dakbedekking is bekleed. Bij de kopgevel van 44-Z1 staat een gemetselde schoorsteen.

De begane grond is ingericht met een hal, een badkamer en een woonvertrek met een trap naar de zolder. De begane grondvloer is uitgevoerd in beton; de zoldervloer bestaat uit een enkelvoudige grenen balklaag, waarop vloerdelen zijn aangebracht. De zolder is ongedeeld. De grenen en vuren kapconstructie bestaat uit een wirwar van sporen en latten die op restanten van spanten zijn aangebracht.

Begane grond.

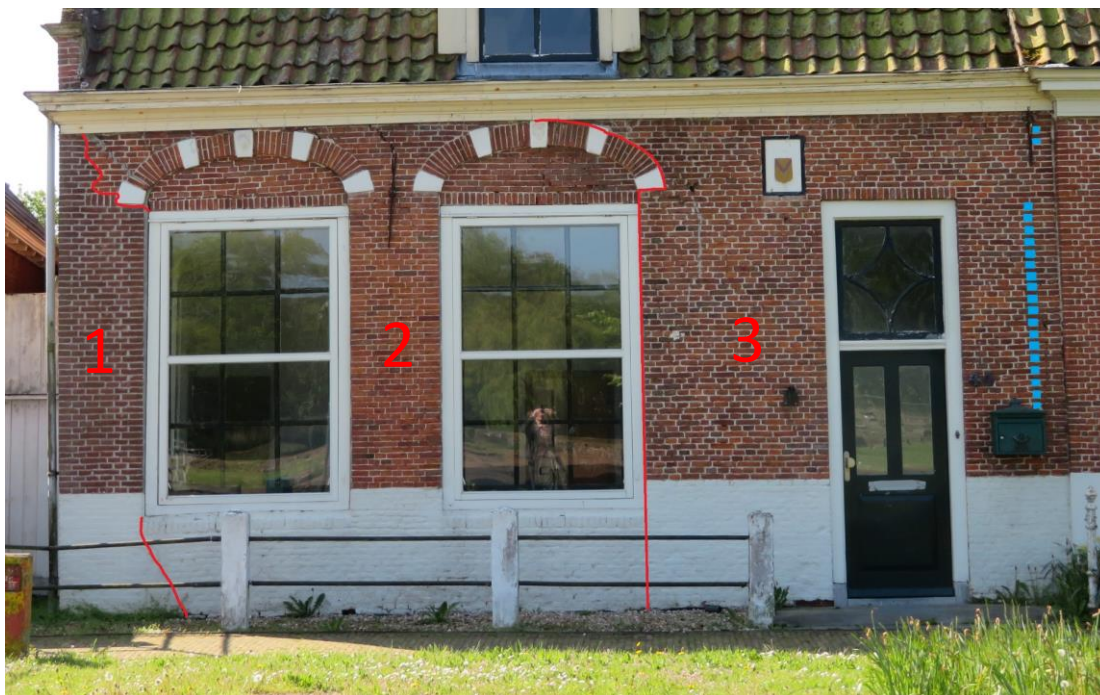
Zolder.

Beschrijving van de bouwhistorische sporen

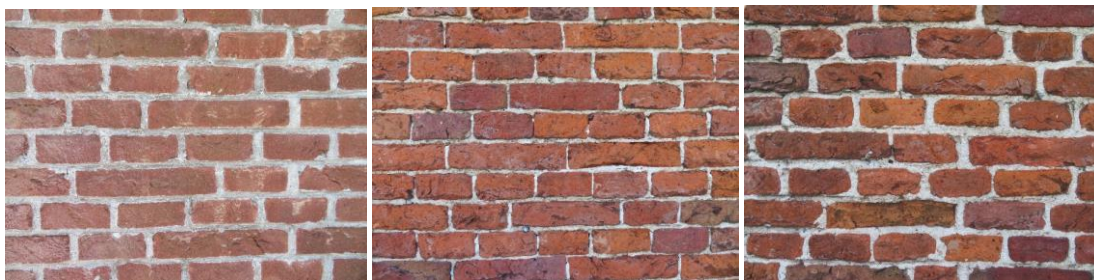
Voor een nadere aanduiding van de aangetroffen bouwhistorische sporen wordt verwezen naar de tekeningen in bijlage 1.

Exterieur

- 1) Het metselwerk van de voorgevel is niet homogeen, maar lijkt uit drie verschillende velden te bestaan, wat op een verschil in bouwfasering duidt.

Voorgevel; in rood de verschillende velden metselwerk, in blauw de kliskleuren.

Veld 1

Veld 2

Veld 3

1. Geheel links is er een veld dat ruwweg even groot is als het penant naast het meest linker raam en loopt door in de noordoostgevel. Het metselwerk bestaat hier uit in kruisverband gemetselde roodbruine stenen van 205-211 x 99-102 x 40-42 mm. De strakke handvormsteen in deze homogene kleur en het gegeven dat het metselwerk in cement is gevoegd laat zien dat dit veld uit een relatief recent verleden afkomstig is, in ieder geval 20^e eeuw. De plaats van het veld doet sterk vermoeden dat het inboetwerk als herstelling van schade is opgetrokken. Het veld staat nog niet op de foto uit 1937, maar is wel op de foto uit 1958 te zien, waardoor de herstelling op de tussenliggende periode te dateren is. Door de foto's te vergelijken is te zien dat ten tijde van de herstelling een muuranker kwam te vervallen.

1937 (collectie RCE)

1958 (collectie RCE)

2. Het middelste veld is T-vormig en bestaat uit het deel boven en tussen de ramen. Het metselwerk bestaat hier uit in kruisverband gemetselde orangerode stenen van 181-189 x 79-89 x 37-40 mm. De hoekoplossingen zijn uitgevoerd in drieklezoren, zodat het metselwerk globaal na 1725 gedateerd moet worden. Het gebruik van korfboogvormige rollagen wijst erop dat het niet jonger kan zijn dan 18^e eeuws. De dunne, helderwitte kalkvoegen doen eveneens 18^e eeuws aan. De korfbogen lijken sterk op die boven de gevelopeningen in de voorgevel van het woonhuisdeel van Slotweg 42.

3. Rechts is er een groot veld metselwerk aanwezig, dat reikt van het rechter raam tot aan de rechter beëindiging van de gevel. Het metselwerk bestaat uit in kruisverband gemetselde orangerode stenen van 184-193 x 85-91 x 38-40 mm, die in kalk gevoegd zijn. De hoekoplossingen in dit veld zijn niet consequent. Aan de rechterzijde van de gevel bestaat de hoekoplossing tot circa het niveau van de bovendorpel van het deurkozijn uit afwisselend een klisklezoor (blauw op de foto gearceerd) plus strek en een strek plus kop. Daarboven zijn de lagen met drieklezoren uitgevoerd, met zondering van een veld bij het muuranker, waarvan de lagen afwisselend bestaan uit klisklezoor (blauw op de foto gearceerd) plus kop en een strekkenlaag. De hoekoplossingen doen vermoeden dat het merendeel van het veld nog van voor circa 1725 moet dateren, maar nadien nog een keer is gewijzigd. Wellicht is het metselwerk in de rechterbovenhoek van de gevel op enig moment vervangen als gevolg van herstelwerkzaamheden aan en om de balkkop en het gevelanker. De gevel is tevens niet in verband met de voorgevel van Slotweg 42 gemetseld. De bouwnaad, die zowel binnen als buiten te zien is, laat duidelijk zien dat de voorgevel van Slotweg 44 tegen het buurpand is gemetseld. Slotweg 44 moet daarom jonger zijn.

De hoekoplossingen om het deurkozijn zijn met drieklezoren uitgevoerd, wat erop duidt dat deze gevelopening na ca. 1725 is toegevoegd. De beëindiging van het veld tegen de rechterzijde van het rechter raamkozijn is ruw en niet in verband, hetgeen laat zien dat deze opening eveneens van latere datum moet zijn.

Concluderend is de voorgevel in de kern oorspronkelijk, maar is het in de loop van de 18^e eeuw -mogelijk zelfs in meerdere fases- aangepast. Het is waarschijnlijk dat een of meerdere van deze bouwfases ook de voorgevel van Slotweg 42 betrof (zie spoor 30). Het metselwerk in veld 3, geheel rechts in de gevel, is waarschijnlijk grotendeels nog oorspronkelijk en is in de 18^e eeuw voorzien van een nieuwe gevelopening met een deurkozijn. Gezien de afwijkende steen is in een latere 18^e eeuwse bouwfase de linkerhelft van de gevel opnieuw ingedeeld. Er werden twee gevelopeningen met korfbogen en raamkozijnen ingebracht. De rechter gevelopening werd deels in het oorspronkelijke metselwerk ingehakt; het penant tussen de gevelopeningen, de strook boven de gevelopeningen en vermoedelijk ook het linker penant werden geheel opnieuw opgetrokken. De zwaarte van de ingreep doet vermoeden dat de oorspronkelijke gevelindeling heel anders was, maar daar is helaas geen informatie over beschikbaar. Het zou ook kunnen dat de linkerhelft van de gevel bijvoorbeeld verzakt of door een andere oorzaak beschadigd was, zodat deze moest worden vernieuwd.

- 2) Linksboven het deurkozijn in de voorgevel is een houten paneel met daarop een wapen te zien. Het wapen lijkt een variant op het wapen van Egmond aan den Hoef, maar de achtergrond ervan is niet bekend. Het metselwerk om het paneel is niet in verband, wat laat zien dat het paneel een latere toevoeging is.

- 3) De raamkozijnen in de voorgevel beschikken over houten toognagels. Samen met de raam- en roedeverdeling zijn ze te dateren op de tweede helft van de 18^e eeuw. De voorzetramen zijn een recente toevoeging en bevinden zich in de luikspinning. De luiken zijn begin jaren '60 verwijderd.

- 4) Het deurkozijn in de voorgevel is op basis van stijlkenmerken te dateren op de tweede helft van de 18^e eeuw of de 19^e eeuw. De deur is in een relatief recent verleden vervangen. De deur die op de foto uit 1958 te zien is lijkt op de huidige deur, maar is rijker gedetailleerd.

1958. (collectie RCE)

- 5) Het hekwerk bij de stoep bestaat uit betonnen balusters waartussen buisprofielen zijn geplaatst. De ouderdom is gering, in ieder geval 20^e eeuws. Het hek is al op de foto uit 1937 te zien. Op de erfgrens met Slotweg 42 staat nog een gietijzeren paal. Op basis van uitvoering en stijlkenmerken is deze op de tweede helft van de 19^e of het begin van de 20^e eeuw te dateren, maar hoe lang deze al op zijn huidige plek staat is niet bekend.

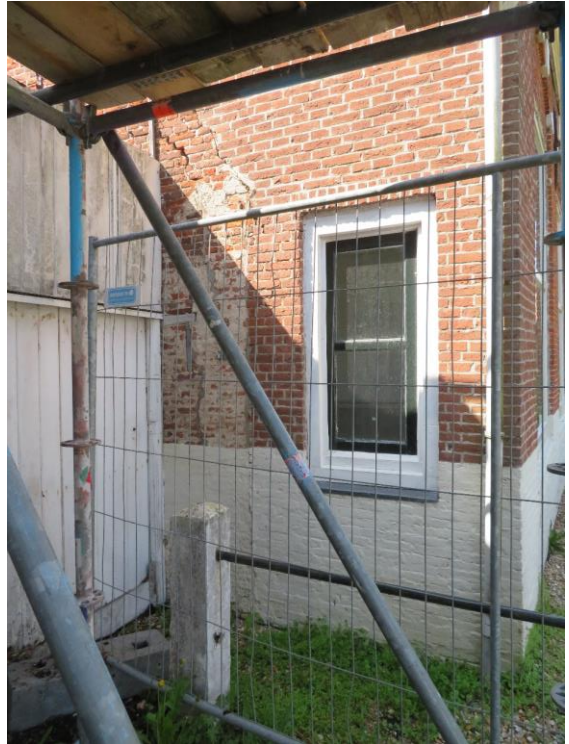

- 6) De noordoostgevel van Slotweg 44 is opgetrokken in metselwerk van in kruisverband gemetselde orangerode stenen. Alleen rechtsonder is de gevel in jonger, roodbruin metselwerk opgetrokken, als beschreven onder spoor 1. Het veld met de orangerode stenen was niet bereikbaar, zodat het steenformaat niet bekend is. De in het veld met orangerode stenen opgenomen gevelopeningen beschikken over hoekoplossingen met drieklezoren. Ook de beëindigingen links en rechts zijn met drieklezoren uitgevoerd. De natuurstenen (waarschijnlijk zandstenen) schouderstukken lijken 17^e of 18^e eeuws.

Naar verwachting zou de kopgevel tot de oorspronkelijke aanleg uit het begin van de 17^e eeuw afkomstig kunnen zijn, maar de sporen laten zien dat de gevel na het eerste kwart van de 18^e eeuw minstens ingrijpend veranderd, al dan niet geheel vernieuwd moet zijn geweest.

Op de foto uit 1937 is de aansluiting van de kopgevel op de voorgevel te zien. Het lijkt of dat de hoekoplossingen in drieklezoren zijn uitgevoerd en dat de gevels in verband gemetseld zijn, wat er waarschijnlijk op duidt dat de vervanging of aanpassing van de kopgevel samenhangt met de wijziging van de linkerhelft van de voorgevel.

1937. (collectie RCE)

- 7) Links van het raam op de begane grond in de noordoostgevel is een naad in het metselwerk zichtbaar. Het metselwerk links van de naad is onregelmatig, beschadigd en deels afgedekt met specie. In het metselwerk lijkt ook het restant van een latei of dorpel en een dunne stijl of plank zichtbaar. Aan de binnenzijde van de gevel bevindt zich op deze plek de schouw.

Op een foto uit 1958 is op deze plek een poort zichtbaar, die het achterterrein van het buurpand afscheidt. Waarvan het in de gevel opgenomen hout een restant is, is niet bekend.

1958. (collectie RCE)

- 8) In het veld inboetwerk in de noordoostgevel is een gevelopening met een raamkozijn en een raam aanwezig. De uitvoering van het kozijn doet vermoeden dat deze over een zekere ouderdom beschikt en dat deze is herplaatst nadat het inboetwerk heeft plaatsgevonden. Daarbij zijn er vermoedelijk wel delen van het kozijn vervangen. Het raam lijkt uit een relatief recent verleden afkomstig. Op de foto van 1958 beschikte het kozijn nog over een luik, waarvan de sponning nog steeds te zien is. Tijdens een schilderbeurt begin jaren '60 is het luik verwijderd.

- 9) De raamkozijnen in de noordoostgevel op niveau van de verdieping zijn nog voorzien van duimen, luikspoonningen en houten toognagels, die laten zien dat ze over een zekere leeftijd beschikken. Mogelijk zijn ze even oud als de gevelopeningen waarin ze zich bevinden, die vermoedelijk 18^e eeuws zijn. De ramen zijn vervangen of op zijn minst aangepast, waarbij de roedeverdeling is verdwenen. Op de foto uit 1958 beschikten de ramen nog over een zesruits-verdeling.

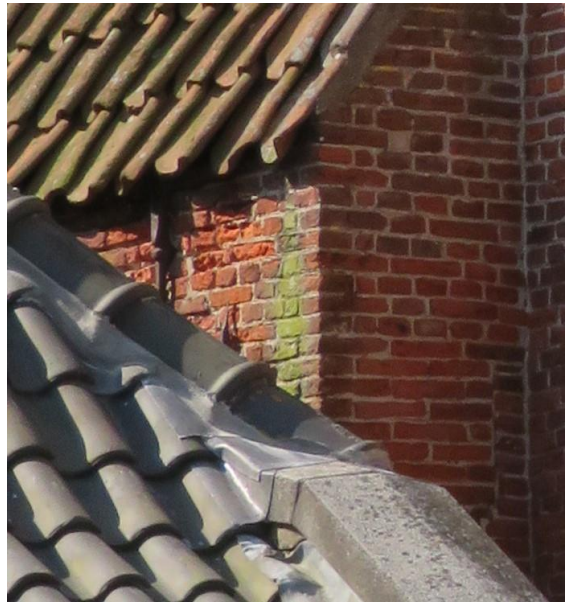
- 10) De noordwestgevel van 44-Z1 is samengesteld uit verschillende velden metselwerk. Het bovenste deel, circa vanaf het niveau van de zoldervloer is opgetrokken in metselwerk van in kruisverband opgetrokken orangerode stenen. De hoekoplossing bij linkerzijde van de gevel is uitgevoerd met klisklezoren, zodat dit veld waarschijnlijk van voor circa 1725 stamt. De aansluiting met de noordoostelijke kopgevel van Slotweg 44 is niet in verband, waarbij het lijkt of het metselwerk van die kopgevel jonger is.

Het onderste deel van de noordwestgevel is opgetrokken in orangerode stenen, die beneden in een onregelmatig verband zijn gemetseld, dat naar boven toe overgaat in een halfsteensverband. De hoekoplossingen zijn met hele stenen en na een kop geplaatste drieklezoren uitgevoerd. Het metselwerk is vertand met een veld metselwerk dat in verband gemetseld lijkt te zijn met de noordoostelijke kopgevel.

De sporen lijken erop te wijzen dat de gevel in basis 17^e eeuws is, maar dat het onderste deel op enig moment na circa 1725 moet zijn vernieuwd, vermoedelijk tegelijkertijd vernieuwing van de noordoostelijke kopgevel.

- 11) De noordoostgevel van 44-Z1 is opgetrokken in metselwerk van in kruisverband gemetselde orangerode stenen van 183-196 x 85-92 x 38-43 mm. De hoekoplossing links is uitgevoerd met koppen en strekken en rechts met klisklezen. De gevel lijkt nog geheel oorspronkelijk, op één groot veld met inboetwerk na. De contour en plaats van het veld suggereert dat hier een gevelopening voor een raam op de eerste verdieping is dichtgezet. Dat vermoeden wordt versterkt door het gegeven dat de afmetingen gelijkend zijn met die van de raamkozijnen in de overstaande gevel en dat de positie ook redelijk overeenkomt met het meest zuidoostelijke raamkozijn aldaar.
- De orangerode stenen zijn in cement gevoegd, wat aangeeft dat het inboetwerk niet ouder dan het begin van de 20^e eeuw kan zijn.

- 12) Op het niveau van de begane grond is in de noordoostgevel van 44-Z1 een gat aanwezig, waarin twee rechtopstaande stenen zijn gezet. Vermoedelijk is het een ventilatievoorziening geweest. Erachter bevindt zich in de huidige situatie een badkamer.

- 13) De zuidwestelijke kopgevel van 44-Z1 is opgetrokken in orangerode stenen, die in kruisverband zijn gemetseld. De kopgevel heeft hoekoplossingen in hele koppen en strekken en is met beide langsgevels in verband gemetseld, hetgeen erop duidt dat de gevel nog oorspronkelijk is.

De gevel is op enig moment om bouwfysische redenen geheel of deels gepleisterd geweest.

- 14) In de zuidoostelijke kopgevel van 44-Z1 zijn twee dichtgemetselde ovale gevelopeningen op niveau van de zolder zichtbaar. Doordat de neggen en de binnenzijde van de sparing niet meer in het zicht zijn, is niet bekend hoe de sparingen oorspronkelijk waren ingevuld. De complexe vorm van de gevelopeningen suggereert wellicht een eenvoudig luik aan de binnenzijde van de gevel.

- 15) De schoorsteen aan de zuidoostelijke kopgevel van 44-Z1 is grotendeels opgetrokken in geelbruine stenen, hetgeen erop duidt dat deze later moet zijn toegevoegd. De schoorsteen hoort bij een stookplaats in de 19^e eeuwse vleugel 44-Z3 en stamt wellicht uit de bouwtijd van die vleugel. Het bovenste gedeelte van de schoorsteen is in afwijkend metselwerk uitgevoerd en zal een keer opnieuw opgetrokken zijn.

- 16) De zuidwestgevel van 44-Z1 lijkt uit zeven verschillende velden metselwerk te bestaan, hetgeen erop duidt dat de gevel meermaals is gewijzigd.

Zuidwestgevel 44-Z1; in rood de verschillende velden metselwerk, in blauw de klisklezoenen.

Veld 1

Veld 2

Veld 3

Veld 4

Veld 5

Veld 6

Veld 7

1. Veld 1 bestrijkt het gevelvlak links, tussen en boven de ramen op de eerste verdieping. Het metselwerk bestaat uit in kruisverband gemetselde donkere orangerode bakstenen. Voor zover achter de metalen beplating zichtbaar, is het metselwerk in verband gemetseld met de twee gevelopeningen op de verdieping, wat erop duidt dat ze in één bouwfase tot stand gekomen zijn. De hoekoplossingen zijn met drieklezoenen uitgevoerd, op grond waarvan het veld bij voorkeur na circa 1725 moet worden gedateerd.

2. Veld 2 betreft een rechthoekig vak van in kruisverband gemetselde orangerode bakstenen tussen het rechter raam op de eerste verdieping en een rij met klisklezen. Dit laatste gegeven wijst erop dat er met het veld een voormalige gevelopening is dichtgezet; wanneer is niet bekend. Boven de rij met klisklezen breidt het veld zich iets naar rechts uit, waarschijnlijk als inboetwerk voor een weggehaalde (waarschijnlijk korbboogvormige) rollaag. De uitvoering van de stenen suggereert een datering op zijn laatst aan het begin van de 19^e eeuw.
3. Veld 3 is een rechthoekig veld direct onder veld 2 en lijkt ook gebruikt te zijn om een oudere gevelopening dicht te zetten. Het metselwerk bestaat uit paarsrood-bruine, baksteen in kruisverband. Het veld is duidelijk herkenbaar aan een dikke, witte kalkvoeg. Of er een relatie is tot veld 2 is niet bekend.
4. Veld 4 bestaat uit het gevelvak linksboven, een horizontale strook ter hoogte van de eerste verdiepingvloer en een verticale strook langs de rechterzijde van de gevel op het niveau van de eerste verdieping. Het metselwerk is opgetrokken in paarsrood-bruine, bakstenen van 184-192 x 84-90 x 37-41 mm, die in kruisverband zijn gemetseld. Het metselwerk bevat op de verdieping twee verticale rijen klisklezen, die duiden op dichtgezette gevelopeningen en die het veld ruwweg vóór 1725 dateren. Het vlak is in verband gemetseld met de zuidoostelijke kopgevel, zodat dit metselwerk naar alle waarschijnlijkheid nog oorspronkelijk is. In het veld zijn op het niveau van de begane grond vijf korbogen zichtbaar, die duidelijk verschillen van die in de voorgevel. Als deze nog oorspronkelijk zijn -wat waarschijnlijk is- geven ze aan hoe de oorspronkelijke gevelindeling hier moet zijn geweest.
5. Het vijfde veld betreft de penanten tussen de gevelopeningen op de begane grond. Het metselwerk lijkt tevens naadloos over te gaan in het vlak waarmee de tweede (van links gezien) gevelopening is dichtgezet, maar dit is door de aanwezige vervuiling slecht te zien. Het metselwerk is orangerood, bruinrood en paarsig van kleur en bestaat uit in kruisverband gemetselde bakstenen. De stenen onderscheiden zich van die in het bovenliggende metselwerk doordat ze met hun afmetingen van 231-242 x 107-115 x 47-50 mm een stuk groter zijn. De stenen zijn in kalk vermetseld. De hoekoplossingen bij de gevelopeningen zijn uitgevoerd met klisklezen. De meest linker rij klisklezen loopt als enige door tot op maaiveldniveau, wat aantoont dat zich onder de meest linker korbog een gevelopening met een deur bevond.
6. Veld 6 betreft een dichtzetting van de gevelopening onder de meest rechter korbog. Daarbij is de verticale rij klisklezen links van de opening opnieuw opgetrokken om het inboetwerk in verband met het bestaande metselwerk te kunnen metselen. Het metselwerk is opgetrokken in roodbruine, paarsige bakstenen van 225-234 x 107-110 x 47-50 mm. De stenen zijn opvallend strak in kruisverband gemetseld en hebben dunnere voegen dan het metselwerk in de andere velden, wat erop kan wijzen dat het metselwerk jonger is dan de andere velden. Qua uitvoering en maatvoering van de stenen en het voegwerk is er een grote mate van overeenkomst met het muurwerk in de zuidwestgevel van bouwdeel 44-Z2 (dezelfde kleur, 219-228 x 49-51 mm), zodat het niet ondenkbaar is dat de gevelindeling is aangepast toen laatstgenoemd bouwdeel in de 19^e eeuw werd gebouwd. Het metselwerk sluit niet aan op de gevelopening met het deurkozijn, wat laat zien dat deze gevelopening later is aangebracht. In het veld is een rechthoekig vak met in cement gevoegd inboetwerk zichtbaar, dat waarschijnlijk uit een relatief recent verleden dateert. Aan de binnenzijde van de gevel staat op deze plek een meterkast.
7. Veld 7 bestrijkt het dichtgemetselde vlak van de meest linker gevelopening op de begane grond en bestaat uit twee soorten metselwerk. Rechts van de huidige opening is het metselwerk uitgevoerd in kruisverband gemetselde orangerode stenen in een heldere kalkmortel, zodat deze mogelijk uit de 18^e eeuw zou kunnen dateren. Het metselwerk boven en links van de doorgang is rommelig en vormt een vulwerk van in een gelere kalk gemetselde roodbruine en roodoranje stenen. Het vulwerk lijkt onlosmakelijk verbonden

met het maken van de doorgang en vormt mogelijk een wijziging uit het einde van de 19^e of begin van de 20^e eeuw, toen de aanbouw tot stand kwam.

Concluderend lijken de sporen aan te geven dat veld vier nog het oorspronkelijke metselwerk is. Daaruit kan worden afgeleid dat de gevel op het niveau van de begane grond oorspronkelijk ingedeeld was met een reeks van gevelopeningen onder korbboogvormige rollagen. Hoe de gevel ter hoogte van de eerste verdieping was ingedeeld, is niet meer te herleiden, behalve dat er minimaal twee hoge gevelopeningen waren, die waren uitgelijnd op de tweede en vijfde gevelopening op de begane grond. Het gevelmetselwerk onder het niveau van de korbogogen is om een onbekende reden vernieuwd. Omdat in het afwijkende metselwerk klisklezoren zijn gebruikt zou het metselwerk bij voorkeur nog voor circa 1725 te dateren zijn, maar omdat het steenformaat ongewoon groot is, is dit niet met zekerheid te zeggen. De stenen zijn in kalk gevoegd, zodat het metselwerk in ieder geval niet jonger dan het begin van de 20^e eeuw kan zijn. De meest linker gevelopening -met de daar oorspronkelijk aanwezige deur- is in afwijkend metselwerk dichtgezet en moet op een ander, onbekend moment zijn dichtgezet. De meest rechter opening is waarschijnlijk bij de herindeling van dit deel van de gevel dichtgemetseld. Gezien de verwantschap met de stenen in de zuidwestgevel van bouwdeel 44-Z2 is het waarschijnlijk dat deze wijziging is uitgevoerd toen dat bouwdeel in de 19^e eeuw werd gebouwd.

De velden metselwerk op het niveau van de eerste verdieping ogen alle -op de strook langs de rechterzijde van de gevel na- 18^e eeuws en duiden op een herindeling van de gevel in die periode.

- 17) Bovenin is, net onder de daklijn van de inmiddels gesloopte aanbouw, een dichtgemetselde ovale opening zichtbaar. De hoekoplossingen om dit raam cq deze ventilatieopening zijn met drieklezoren uitgevoerd, waardoor de opening na circa 1725 gedateerd moet worden. Het raam komt uit nabij de trap naar de zolder.

- 18) Het meest linker raamkozijn en het zich daarin bevindende stolpraam op het niveau van de begane grond van de zuidwestgevel van 44-Z2 laat door de detaillering zien dat deze uit een relatief recent verleden afkomstig is. Het metselwerk in het boogveld wijkt af van het omliggende metselwerk en is in cement gevoegd, hetgeen er waarschijnlijk op duidt dat dit gelijktijdig met het kozijn vervangen is.

- 19) Het linker raamkozijn op niveau van de begane grond in de zuidwestgevel van bouwdeel 44-Z1 heeft, gezien het nog van houten toognagels is voorzien, een zekere ouderdom. Op de foto uit 1958 zijn de twee raamkozijnen hier nog voorzien van schuiframen. De raam- en roedeverdeling wijzen op een herkomst in de 19^e eeuw, maar wellicht waren de kozijnen nog ouder. De kozijnen hadden volgens de foto luikspoonningen en duimen, wat wijst op de aanwezigheid van luiken.

1958. (collectie RCE)

- 20) Het raam van de zuidwestgevel van bouwdeel 44-Z1 dat zich boven de gesloopte aanbouw bevindt lijkt een ouder raamkozijn te hebben, dat in een recent verleden van een inzetkozijn en een vaste ruit is voorzien. De gevelopening is niet in verband gemetseld, wat laat zien dat deze later is toegevoegd. Gezien de locatie is het niet onwaarschijnlijk dat deze pas na het maken van de aanbouw is gemaakt.

- 21) De twee raamkozijnen en de zich daarin bevindende ramen op de verdieping in de zuidwestgevel van bouwdeel 44-Z1 lijken gezien hun uitvoering uit de tweede helft van de 18^e eeuw te dateren. Omdat het omliggende metselwerk ook op de 18^e eeuw te dateren is, is het waarschijnlijk dat het metselwerk, de raamkozijnen en ramen uit dezelfde bouwfase stammen. De kozijnen zijn voorzien van luikspionningen en duimen, die laten zien dat ze oorspronkelijk van luiken voorzien waren. De onderdorpel is uitgevoerd in gepleisterd metselwerk, wat ongebruikelijk is. Of dit het oorspronkelijke detail is, of een latere aanpassing als vervanging van een houten onderdorpel, is niet bekend.

- 22) De achtergevel van het voorhuis wordt getekend door de aanhechting van de inmiddels gesloopte aanbouw. Het metselwerk bestaat uit in kruisverband gemetselde stenen. De stenen boven de daklijn van de gesloopte aanbouw lijken donkerder en gemêleerder van kleur (veld 1) dan de stenen op het niveau van de begane grond, die oranje-rood van kleur zijn (veld 2). De afmetingen van de oranje-rode stenen zijn 171-189 x 88-94 x 39-46 mm. De overgang tussen de twee velden wordt gemaskeerd door een laag pleisterwerk. Of het kleurverschil komt doordat het onderste veld zich lang in een binnensituatie heeft bevonden én gepleisterd is geweest of dat er werkelijk sprake is van twee verschillende soorten metselwerk is niet met zekerheid te zeggen.
- Beide vlakken eindigen met drieklezoren tegen de zijgevel van Slotweg 42, wat erop wijst dat de gevel na circa 1725 opnieuw is opgemetseld en wellicht nadien ingrijpend is gewijzigd. Veld 1 lijkt vrijwel naadloos door te lopen in de zijgevel van Slotweg 42, wat erop duidt dat de twee muurvlakken in dezelfde bouwphase (opnieuw) zijn opgetrokken. Het metselwerk van de topgevel van Slotweg 42 bestaat uit andere, oranje-rode stenen en is vrijwel uitsluitend in strekken gemetseld. Dit werk is vermoedelijk ouder en is blijkbaar niet vernieuwd. Hoe de datering ervan zich verhoudt tot de binnen aangetroffen appelbloesemstenen is niet bekend (zie spoor 1 en 5 van het interieur).

In het metselwerkvlak op het niveau van de begane grond zijn twee sporen van aanpassingen aangetroffen. Links is een hoog, rechthoekig vlak van in cement gelegde oranje-rode stenen (200-210 x 105-108 x 55-60 mm) aanwezig (veld 3). De vorm suggereert dat hier een hoog deurkozijn met een deur en bovenlicht aanwezig was. Wellicht is de onregelmatige vorm van het veld het gevolg van sloopwerkzaamheden en vulstroken. Eronder is een horizontale strook van een cementlaag voorzien; wellicht lag hier een opstap. Dat het

Veld 1

Veld 2

Veld 3

Veld 4

inboetwerk in cement is uitgevoerd laat zien dat de gevelopening op zijn vroegst rond de vorige eeuwwisseling is dichtgezet, wellicht ten tijde van het maken van de aanbouw.

Veld 4 betreft metselwerk van in een zanderige kalkspecie gelegde orangerode stenen boven en rechts van de doorgang. De exacte contour kan door de aanwezigheid van het pleisterwerk niet worden bepaald. Het veld lijkt inboetwerk dat waarschijnlijk een relatie heeft met de doorgang eronder.

Kopgevel Slotweg 42.

- 23) De zuidwestgevel van 44-Z2 is in de tweede helft van de 20^e eeuw gewijzigd. Dit blijkt uit bouwsporen en de twee bewaard gebleven archieffoto's. Uit de foto uit 1937 blijkt dat de gevelindeling bestond uit vijf vensterassen. Geheel links was er een raamkozijn met een tweeruits vast bovenraam en een vierruits schuivend onderraam. Daarnaast een deurkozijn met een opgeklampte deur en een bovenlicht. Rechts drie identieke, kleine raamkozijnen met een vierruits raam, waarschijnlijk een draai- of valraam. De muurdammen tussen de kleine ramen en bij de deur waren voorzien van penanten met smeedijzeren ankers. De gevelindeling duidt erop dat de ruimte links van de deur anders gebruikt werd dan rechts. Het schuifraam, in combinatie met het rookgaskanaal duidt op dat daar een verblijfs- of werkruimte was. De kleine ramen rechts laten zien dat er in de achterliggende ruimte(n) minder behoefte aan daglicht was. De penanten duiden op een blijkbaar noodzakelijke plaatselijke verzwaring of verstijving van de gevel. Wellicht stonden er muurstijlen tegen de binnenzijde van de gevel, wat kan duiden op een zwaarder belaste balklaag van de zolder. De sporen suggereren dat hier wellicht van oorsprong een stal was. Een oud-bewoonster van het pand heeft ook genoemd dat het deel tot de verbouwing tot woningen aan het begin van de jaren '80 nog als stal werd gebruikt.

1937. (collectie Stichting Historisch Egmond)

1958. (collecte RCE)

- 24) Het meest rechter raamkozijn in de zuidwestgevel van bouwdeel 44-Z2 lijkt nog oorspronkelijk.

- 25) De noordoostgevel van 44-Z2 is in dezelfde baksteen opgetrokken als de zuidwestgevel. Links is een deel van circa meter breed in afwijkend metselwerk uitgevoerd. Het betreffen rommelig gemetselde roodbruine stenen in cementspecie, hetgeen erop duidt dat dit een relatief recente reparatie of dichtzetting van een gevelopening is. Voor zover bekend hoorde de grond aan deze zijde van het bouwdeel niet tot de boerderij, wat het onwaarschijnlijk maakt dat hier een toegang was. Het keukenraam rechts in de gevel lijkt geheel modern.

- 26) De dakkapel boven de voorgevel is op basis van de gebruikte profileringen, de raamverdeling en de roedeverdeling te dateren op het einde van de 18^e of het begin van de 19^e eeuw.

- 27) De verspreid aanwezige ijzeren dakraampjes staan nog niet op de foto's uit 1958. Ze zijn vermoedelijk niet lang daarna aangebracht.

- 28) De dakkapel op het achterdakvlak van Slotweg 44 is op enig moment in de tweede helft van de 20^e eeuw gerenoveerd en vereenvoudigd. Op de oudere foto's is te zien dat de dakkapel een simpelere variant van de dakkapel boven de voorgevel was.

1958. (collectie Stichting Historisch Egmond)

- 29) De grote dakopbouw op het zuidwestelijke dakvlak van 44-Z2 is bij de verbouwing van 1984 geplaatst. De opbouw wijkt sterk af van de vergunningstekeningen uit 1981.

- 30)

Slotweg 44 vertoont duidelijke gelijkenissen met Slotweg 42, met name voor wat betreft het metselwerk van de voorgevel en de vormgeving van de dakkapel op het voorste dakvlak.

De panden hebben een gedeelde geschiedenis, die begint als beide panden omstreeks 1780 in eigendom komen van papiermaker Joachim Veenhuysen. Het is daarom niet ondenkbaar dat het huidige voorkomen van de straatgevels rond of na die tijd ontstaan moet zijn. De sporen in de voorgevel van Slotweg 44 doen vermoeden dat de huidige indeling uit de 18^e eeuw moet dateren en de dakkapel is op stijlkenmerken te dateren op het einde van de 18^e, begin van de 19^e eeuw. Deze sporen lijken de stelling dat de straatgevels en de dakkapellen van beide panden omstreeks 1780 tot stand gekomen zijn te bekrachtigen.

In het bouwhistorisch onderzoek naar Slotweg 42⁵ wordt gesteld dat de voorgevel van dat pand grotendeels uit het eerste kwart van de 17^e eeuw dateert, met enkele 18^e eeuwse aanpassingen aan de linker vensteras. De gevel laat echter aanwijzingen zien dat er meer 18^e eeuwse wijzigingen zijn geweest, waaronder de toevoeging van de huidige korfbogen. Het lijkt daarom waarschijnlijk is dat het huidige voorkomen pas -in een bouwphase met dat van Slotweg 44- aan het eind van de 18^e eeuw tot stand is gekomen. Indien daartoe voor de planvorming meer duidelijkheid verschaft dient te worden is het aan te bevelen een overleg met de auteur van het onderzoek te hebben.

⁵ Ralling, bouwhistorische verkenning Hoeve Overslot

Interieur

- 1) Door loszittend pleisterwerk is een deel van het metselwerk van de woningscheidende wand tussen Slotweg 42 en 44 ter hoogte van de entree in het zicht gekomen. Het metselwerk is opgetrokken in appelbloesemstenen (204-211 x 91-101 x 44-48 mm) in kalkspecie. Het betreft gevoegd schoon metselwerk, wat aantoont dat deze gevel ooit een buitengevel is geweest en dat Slotweg 44 dus jonger dan het buurpand moet zijn. Het metselwerk komt overeen met het grotere veld in dezelfde gevel dat onder spoor 5 wordt beschreven.

- 2) Naast de voordeur is er in de woningscheidende wand een dichtgemetselde doorgang aanwezig. De doorgang tekent zich door twee verticale naden en het contrasterende metselwerk duidelijk af. Het metselwerk bestaat uit roodbruine handvormstenen van 214-219 x 100-106 x 51-55 mm. De specie is sterk vervuild met resten cementpleisterwerk, waardoor de samenstelling niet goed waarneembaar is, maar het lijkt uit een grijzige kalk te bestaan. In combinatie met de gebruikte steen is het metselwerk waarschijnlijk globaal op het einde van de 19^e eeuw te dateren. Hoewel Slotweg 42 niet toegankelijk was, zou de doorgang uitkomen waar volgens het bouwhistorisch onderzoek naar dat pand een kelder en een opkamer aanwezig is.⁶ Hoe de doorgang zich tot deze ruimten en de daar aanwezige vloerniveaus verhoudt en wat de functie van de doorgang was, is niet bekend.

- 3) In de gang is een plint van witte geglaazuurde plinttegels van 130 x 130 x 8 mm aanwezig. De plint loopt voor de onder spoor 2 beschreven doorgang langs, waardoor ze niet ouder dan het begin van de 20^e eeuw kunnen zijn. Op basis van stijlkenmerken kan gezegd worden dat de tegels ook niet veel jonger dan begin 20^e eeuws kunnen zijn. Ondanks dat de vloer in beton is uitgevoerd en derhalve vervangen moet zijn, wekken de plinttegels niet de indruk dat ze toen pas zijn aangebracht.

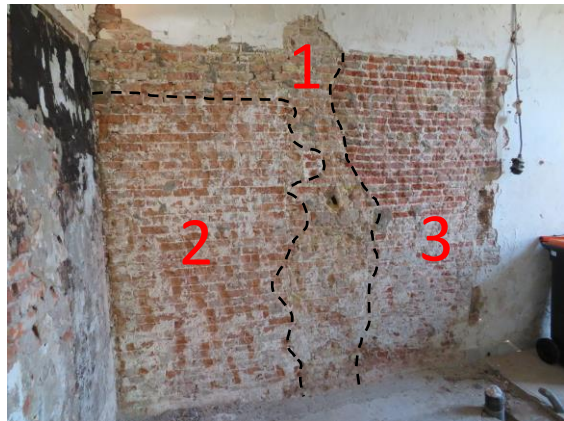
⁶ Ralling, bouwhistorische verkenning Hoeve Overslot

- 4) De vloer in de gang bestaat uit een tegelvloer op een betonvloer, die beide uit een relatief recent verleden afkomstig moeten zijn.
Ter plaatse van de gesloopte badkamer liggen restanten van -waarschijnlijk 19^e of begin 20^e eeuwse- gesmoorde keramische tegels.

- 5) Door de recente sloop van de badkamer van Slotweg 44 is nog een deel van de voormalige zijgevel van Slotweg 42 in het zicht gekomen. Het zichtbare vlak bestaat uit drie velden metselwerk.
1. Veld 1 bestaat uit metselwerk van in kalk gemetselde appelbloesemstenen (204-211 x 91-101 x 44-48 mm) in -zover waarneembaar- staand verband. Het metselwerk is gevoegd en lijkt gelijk aan het metselwerk dat nabij de voordeur is aangetroffen (zie spoor 1). Het dateert daarom waarschijnlijk uit de bouwtijd van Slotweg 42.
 2. Veld 2 is een inboetvlak links in de gevel en bestaat uit in kalkspecie gelegde roodbruine stenen (226-234 x 112-116 x 53-56 mm). De stenen en de dunne specielaag doen denken aan veld 2 in de voorgevel en doen eveneens 18^e eeuws aan. Het metselwerk stopt tegen de achtergevel en is er niet mee in verband gemetseld. Waarom het inboetwerk is aangebracht is niet bekend. De onregelmatige contour van het veld doet vermoeden dat het een herstelling betreft.
 3. Veld 3 bestaat uit roodbruine, in kalk gelegde stenen (185-193 x 90-96 x 38-43 mm), die in een onregelmatig verband zijn gemetseld. Het veld gaat deels schuil achter pleisterwerk, maar het zichtbare deel laat weer een onregelmatige contour zien, zodat dit waarschijnlijk eveneens een herstelling betreft.

- 6) Het deurkozijn tussen de gang en het aangrenzende woonvertrek bestaat uit een inzetkozijn in een ouder kozijn. Wanneer en waarom dit gedaan is, is niet bekend.

- 7) De balklaag boven de gang is uitgevoerd als een enkelvoudige eiken balklaag en bestaat uit twee, haaks op de voorgevel georiënteerde balken. De materialisering in eiken duidt erop dat de balklaag niet later dan het begin van de 17^e eeuw moet zijn geconstrueerd.

De noordwestelijke balkkop van de westelijke balk en de zuidoostelijke balkkop van de oostelijke balk zijn voorzien van een gesneden console, die op basis van de profileringen te dateren is op het einde van de 16^e of de eerste helft van de 17^e eeuw. De consoles zijn gelijkend, maar de zuidoostelijke console is net iets hoger en heeft daarom nog een extra kwarthol.

De zuidoostelijke balkkop van de westelijke balk lijkt een keer (in gelakt grenen) te zijn vernieuwd, wat waarschijnlijk de reden is dat deze als enige van een eenvoudig vormgegeven sleutelstuk is voorzien.

De noordwestelijke balkkop van de oostelijke balk bevindt zich boven het kozijn van de voordeur en heeft geen console. Een aftekening op de onderzijde van de balk en de restanten van twee smeedijzeren nagels laten zien dat deze er wel is geweest. Deze moet zijn verwijderd

toen op deze plaats de bovendorpel van het deurkozijn kwam. Uit bestudering van het gevelmetselwerk was al gebleken dat de gevelopening waarin de voordeur zich bevindt niet oorspronkelijk is, maar waarschijnlijk in de 18^e eeuw is toegevoegd.

De geschilderde vloerdelen op de balklaag zijn opvallend breed, wat erop duidt dat ze mogelijk nog uit de 17^e of 18^e eeuw dateren. Onder de huidige witte verflaag zijn nog oudere verflagen te zien, waaronder groen.

- 8) De wand tussen de gang en het woonvertrek is opgetrokken in orangerode en appelbloesemstenen. De positie van de wand is afgestemd op de verdeling van de eiken balklaag. De wand eindigt boven tegen een dunne, brede eiken balk, die met een smeedijzeren anker aan de zuidoostelijke wand is bevestigd. De wand sluit met een vrij grove vertanding aan het gevelmetselwerk. De sporen wijzen erop dat de wand nog tot de oorspronkelijke aanleg van het pand behoort.

- 9) Tegen de wand tussen de gang en het woonvertrek is aan de zijde van het woonvertrek een lambrisering van witte geglaazuurde tegels aanwezig. De tegels zijn hetzelfde als de plinttegels in de gang en stammen daarom waarschijnlijk eveneens uit het begin van de 20e eeuw. Een tegellambrisering tegen één wand in een woonvertrek is vrij ongewoon. Waarom de lambrisering is aangebracht en of deze slechts een decoratieve functie had of ook functioneel was, is niet bekend.

- 10) De vloer van het woonvertrek is in een relatief recent verleden in beton vervangen.

- 11) Het woonvertrek beschikt over een fraaie, geprofileerde omtimmering van het rookgaskanaal en een door pilasters geflankeerde stookplaats. Op basis van stijkenmerken is deze circa op het einde van de 17^e eeuw of de 18^e eeuw te dateren. De positie van de schouw is uitgelijnd op het plafond, maar niet op de omvang van de ruimte zoals deze nu is.

- 12) Het woonvertrek is deels voorzien van een uit grenen delen bestaand plafond. De delen zijn aanzienlijk smaller dan de vloerdelen van de bovenliggende verdiepingvloer. De plafondhoogte lijkt afgestemd op de ramen in de voorgevel. De uitvoering en de aansluiting op de raamkozijnen in de voorgevel en de schouw doen vermoeden dat het plafond tijdens een verbouwing in de 18^e eeuw is aangebracht.

Opvallend is dat alleen een strook langs de zuidoostelijke wand van de ruimte niet is geplafonneerd. Op de overgang naar deze strook is het plafond niet geschilderd, wat aangeeft dat hier een wand heeft gestaan.

Het plafond is nu in een kleur geschilderd, maar het is aannemelijk dat het oorspronkelijk een beschildering had.

- 13) Op het volume metselwerk dat zich in de zuidoostelijke hoek van het woonvertrek bevindt is nog een restant van een behangen houten wand zichtbaar. De dikte komt overeen met de ongeschilderde strook op het plafond en geeft aan dat het huidige woonvertrek is samengesteld uit een kleiner woonvertrek en een aangrenzende gang.

- 14) Daar waar de houten gangwand gestaan moet hebben, is een scheur en een overgang in de betonvloer zichtbaar. Vermoedelijk zijn de vloer voor de gang en voor het woonvertrek apart van elkaar gestort, wat doet vermoeden dat de gangmuur er nog stond toen de betonvloer in een relatief recent verleden moet zijn aangebracht.

- 15) Boven het woonvertrek zijn in het bereik van de vroegere gang vier eiken balken zichtbaar, die -net als de balken in de gang- uit de bouwtijd moeten stammen. De balken verschillen van formaat en laten sporen van aanpassing zien. De meest zuidoostelijke balk heeft een ruw behakte onderzijde en laat kloofsporen zien. In de muur is een deel van de balk intact, dat laat zien dat de balkhoogte na de aanpassing met circa $\frac{1}{3}$ was afgenomen. In het stuk dat in de wand is opgelegd is ook nog het restant van een console of sleutelstuk te zien. Het niveau van de onderzijde van het aangepaste deel van de balk komt overeen met het niveau van het getimmerde plafond in het woonvertrek, wat suggereert dat de balk is aangepast om een zo hoog en vlak mogelijk plafond te kunnen maken. Dit spoor bekrachtigt het vermoeden dat het plafond later is aangebracht.
- De onderzijde van de balk daarnaast is nog intact en komt al overeen met het plafondniveau. Alleen de console die er oorspronkelijk was is verwijderd. Het verwijderen van de console heeft geen invloed op de plafondhoogte in het woonvertrek, wat suggereert dat de gang op enig moment ook over een plafond heeft beschikt.
- De derde balk is alleen nabij het plafond van het woonvertrek behakt. De console bij de balkkop is verwijderd.
- De vierde balk is aanzienlijk kleiner en toont geen sporen van een console of aanpassingen. De balk lijkt wel in eiken uitgevoerd te zijn en ligt in het stramien, wat erop lijkt te wijzen dat de balk nog uit de bouwtijd zou dateren. Waarom de balk afwijkt is niet bekend.

- 16) De zuidoostelijke wand van het woonvertrek vormde in de oorspronkelijke situatie de achtergevel van Slotweg 44. De authenticiteit van de wand grenzend aan bouwdeel 44-Z1 mede benadrukt door de gebruikte orangerode stenen en de oplegging van de uit de bouwtijd stammende eiken balklaag. Een groot deel van de wand gaat echter schuil achter pleisterwerk. In het muurwerk is ook een eiken deurkozijn met oren en toognagels aanwezig. De uitvoering, met name de materialisering duidt erop dat het kozijn nog uit het begin van de 17^e eeuw dateert. De niet-kamerzijde van de bovendorpel van het deurkozijn is afgeschuind, wat wijst op de behoefte voor meer loophoogte, bijvoorbeeld voor een trap. Het veld metselwerk links naast het deurkozijn is rommelig en bestaat uit in cement gelegde/gestapelde roodbruine stenen. Het onderste deel van het metselwerk bestaat uit op zijn kant gezette stenen. De sporen geven aan dat het hier om een 20^e eeuwse plaatselijke wijziging van de wand gaat, waarschijnlijk het dichtzetten van een opening.

- 17) De uitstulping in de zuidoostelijke hoek van het woonvertrek bestaat uit halfsteens metselwerk van in kalk gemetselde orangerode stenen op een grenen deurkozijn, dat 19^e eeuws of begin 20^e eeuws oogt. Het metselwerk is niet in verband met de aangrenzende wanden gemetseld en moet later toegevoegd zijn. Aan de zijde van het restant van de houten wand zijn de speciebaarden niet weggestreken, wat erop duidt dat het metselwerk jonger dan de houten wand moet zijn. De eerste twee lagen boven het deurkozijn zijn in cement gemetseld, wat suggereert dat de deur later is aangebracht.

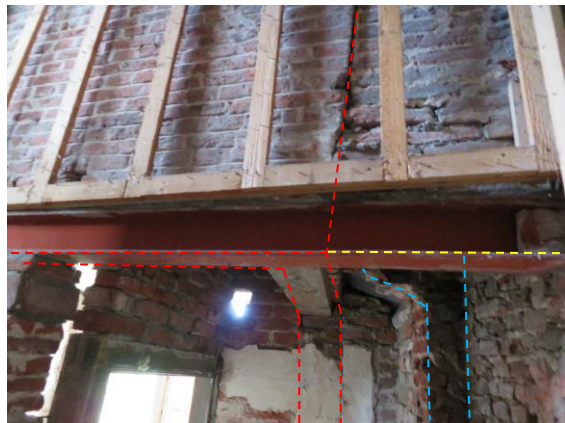

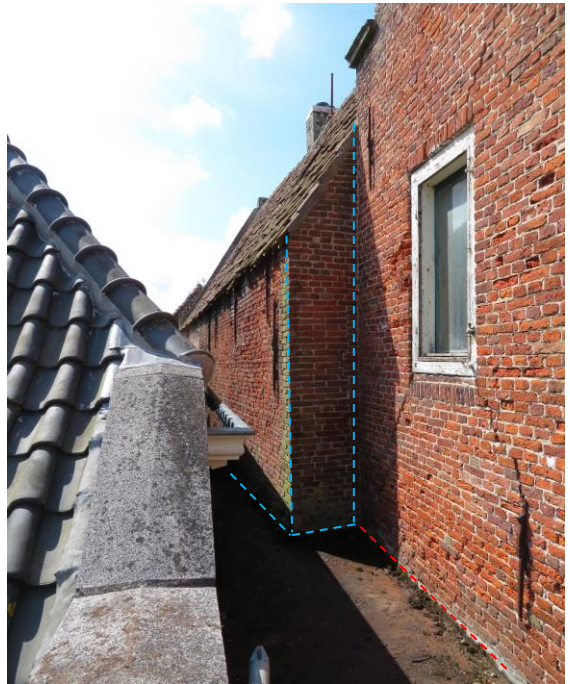
- 18) Achter het onder spoor 17 genoemd kozijn bevindt zich de aanhechting van 44-Z1 op Slotweg 44. De aansluiting is door latere aanpassingen vrij rommelig geworden.

In de hoek is de oorspronkelijke ontmoeting van de noordoost- en de zuidoostgevel van Slotweg 44 te zien (ROOD). Vanaf het vloerniveau tot circa 2,5 meter hoogte is een deel van beide gevels weggebroken; het bovenliggende deel is opgevangen met een stalen en een houten latei. De gevel is aan de binnenzijde gepleisterd. Bovenin het vak tussen de binnenzijde van de gevel en het onder spoor 17 genoemde wandje zijn nog vloerdelen en een eiken strijk balk te zien.

Aan de zijde van de trap is de rechterzijde van de zuidoostgevel nog te zien. De gevel is opgetrokken in schoon metselwerk van in kruisverband gemetselde orangerode stenen. De hoekoplossing is met hele strekken en koppen uitgevoerd. In het gevelvlak zijn geen sporen van openingen of andere bijzonderheden gezien. De noordoostelijke hoek van 44-Z1 bevindt zich op bijna dezelfde plek (BLAUW). De noordoostgevel flankiert de noordoostgevel van Slotweg 44 kort, waarna de gevel de hoek om gaat en aansluit op de noordoostgevel van Slotweg 44. Dit deel van de noordwestgevel van 44-Z1 is tot het niveau van de houten latei weggehakt. Het gegeven dat de noordoostgevels van beide bouwdelen kort evenwijdig aan elkaar lopen, heeft geresulteerd in een ongewone hoek, die waarschijnlijk al tijdens de bouw van 44-Z1 met een vulmuurtje (GEEL) is dichtgezet. Ook dit muurtje is tot het niveau van de latei gesloopt. Boven de latei is door de complexiteit een soort koker ontstaan, die tegen een plankenvloer eindigt. Eén van de wanden in de koker is uitgevoerd als schoonmetselwerk; dit is de noordoostgevel van Slotweg 44. Halverwege de hoogte van het kanaal is een witte rand zichtbaar; wellicht is dit een natuurstenen lijst.

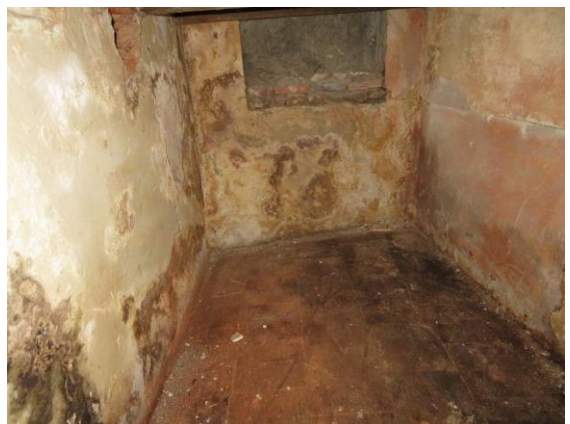
- 19) Links van de noordoostelijke hoek van 44-Z1 is een veld metselwerk in cementmortel uitgevoerd. Het metselwerk eindigt koud tegen de dakbedekking. De wand hoort waarschijnlijk bij de aanbouw van het belendende pand.

- 20) Achter het eiken deurkozijn in het woonvertrek is een ondiepe kelder aanwezig. De kelder bevindt zich onder de trap, strekt zich uit over de volledige breedte van 44-Z1 en telt twee vloerniveaus. Op de overgang van de twee vloerniveaus is de aanhechting van een wand zichtbaar, wat suggereert dat de twee delen geheel of gedeeltelijk gescheiden waren. De vloeren zijn afgewerkt met estrikken; het lage deel met orangerode estrikken en het hoge deel met orangerode en groen geglaazuurde estrikken. De wanden van het hoger gelegen deel zijn bekleed met tegels uit een relatief recent verleden. In de noordoostelijke wand van de diepe kelder is een dichtgemetselde sparing te zien, waarschijnlijk waar ooit een luik of kelderraam was.

- 21) Het vloerveld waarop de trap staat is in een relatief recent verleden geheel vervangen of toegevoegd.

- 22) De trap naar de eerste verdieping bestaat uit moderne, vuren trapbomen en eiken treden en stootborden, die uit een oudere trap lijken te zijn hergebruikt.

- 23) Het trapgat van de trap naar de eerste verdieping is niet oorspronkelijk. De vloerdelen zijn afgezaagd en in het verlengde van de balklaag zijn een inkassing voor een balkkop en een grens waarop het pleisterwerk abrupt eindigt aanwezig.

- 24) Het deurkozijn tussen het woonvertrek en de (inmiddels gesloopte) aanbouw lijkt enige ouderdom te hebben, maar toont ook sporen van aanpassing.

- 25) De deuren in die in de aanbouw opgeslagen staan komen uit de deurkozijnen van het woonvertrek en de eerste verdieping van 44-Z1. Het zijn eiken deuren, met wat ongewone bossingpanelen. Sommige deuren zijn nog voorzien van gesmede knieren, die met gesmede nagels aan de deur zijn bevestigd. Dit detail suggereert dat de deuren een zekere leeftijd hebben en wellicht wel uit de bouwtijd zijn. Het kan zijn dat ze op een later moment zijn aangepast.

- 26) De vaste kast in het volume van 44-Z1, die via de aanbouw toegankelijk is, beschikt over een schuin plafond van brede, blauwe delen, die een zekere leeftijd lijken te hebben. Het plafond suggereert dat de ruimte wellicht een gang was, die Slotweg 44 met de lager gelegen begane grond van 44-Z1 verbond.

Op de begane grond van 44-Z1 zou de gang aansluiten op de huidige kastenwand. De scheidingsmuur tussen de vermoedelijke gang en de kastenwand is opgetrokken in redelijk strakke, roodbruine stenen in halfsteensverband. Het metselwerk lijkt daarmee jonger dan het orangerode, wat grover gemetselde muren uit de bouwtijd. De wand moet daarom later toegevoegd zijn, hetgeen de stelling over de verbindingsgang versterkt.

- 27) De balklaag van de verdiepingvloer van 44-Z1 loopt door in de vaste kastenwand. De achterwand van de kasten is onder de balk, tegen de consoles aangemetseld, wat duidelijk laat zien dat de kastenwand later is toegevoegd. De detaillering en uitvoering van de kastenwand suggereert een 19^e, begin 20^e eeuwse herkomst. De consoles zijn wegens hun profilering te dateren op het einde van de 16e of de eerste helft van de 17e eeuw, wat past bij de aanname dat bouwdeel 44-Z1 rond het midden van de 17e eeuw is gebouwd. Ze verschillen van de profileringen van de consoles in Slotweg 44, wat te verwachten is aangezien de bouwdelen niet uit één bouwphase stammen.

Voor meer informatie over de balklaag wordt verwezen naar spoor 31.

- 28) De begane grondvloer van 44-Z1 is uitgevoerd in beton.

- 29) De binnenzijde van de zuidwestgevel van 44-Z1 is op niveau van de begane grond in een recent verleden voorzien van een klamp. In de klamp zijn ook stalen lateien onder de balkkoppen gelegd, die laten zien dat het aanbrengen van de klamp een constructieve ingreep was.

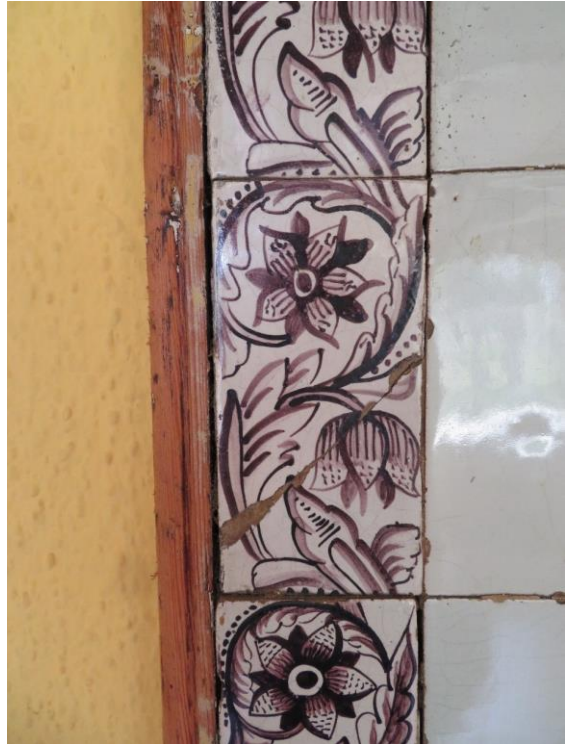

- 30) In de grote ruimte op de begane grond van 44-Z1 is een getegelde schouw aanwezig. Op basis van de uitvoering en de stijlkenmerken van de handgeschilderde voorstellingen is de schouw op het einde van de 18^e of het begin van de 19^e eeuw te dateren. Boven het tableau zijn enkele tegels opnieuw gevoegd. De stookplaats is dichtgemetseld, waarschijnlijk ten behoeve van het plaatsen van een kachel. De vloertegels zijn uit een relatief recent verleden.
- Slotweg 42 beschikt over een schouw met enigszins gelijkaardige tegels, die op het begin van de 19^e eeuw gedateerd wordt.⁷ Wellicht zijn de schouwen in dezelfde periode geplaatst; beide panden waren vanaf het eind van de 18^e eeuw in bezit bij dezelfde eigenaar.

⁷ Ralling, bouwhistorische verkenning Hoeve Overslot

- 31) De balklaag van de eerste verdieping bestaat uit op hun kant liggende balken, waarvan de houtsoort door de dikke verflagen lastig te determineren is. De hoeken zijn geprofileerd met een duivenjager, uitlopend in een kapel. De balken waren gezien de balk in de kastenwand oorspronkelijk voorzien van consoles. Op basis van de twee consoles is de balklaag te dateren op het eind van de 16^e of ruwweg de eerste helft van de 17^e eeuw.

In de balklaag is een grote raveling opgenomen, die oorspronkelijk lijkt. De balk in de raveling heeft een profilering die als enige niet in een kapel uitloopt en de profilering op de raveelbalk lijkt niet op de aanwezigheid van de deze balk te zijn afgestemd. Dit duidt erop dat de balk in de raveling later toegevoegd is. De grootte van de oorspronkelijke raveling duidt wellicht op de aanwezigheid van een trap.

De vloerdelen van de eerste verdiepingvloer zijn vrij breed en zijn derhalve waarschijnlijk nog oorspronkelijk.

- 32) De balklaag van de verdiepingvloer in 44-Z1 loopt door over de gangmuur en tot in de gang. Wellicht dat de gangmuur later toegevoegd is, maar door moderne afwerkingen de muur lastig te dateren. De balken in de gang lopen door tot in de badkamer, waar ze nog van consoles voorzien zijn.

- 33) De raveling bij de trap verschilt sterk van de oorspronkelijke balken en moet later toegevoegd zijn. De balk aan de linkerkant van de trap lijkt sterk te zijn aangepast.

- 34) In de zuidoostelijke kopgevel van 44-Z1 is een doorgang naar de aangrenzende ruimte in 44-Z2. De doorgang is ingevuld met een grenen deurkozijn met toognagels, die laten zien dat het kozijn een zekere leeftijd heeft. Blijkbaar was er al vroeg een connectie tussen deze ruimte en 44-Z1. Naast het kozijn is een dichtgezette opening aanwezig, waarvan de geschiedenis niet bekend is.

- 35) Links van de onder spoor 34 genoemde doorgang is een dichtgemetselde, hoog geplaatste opening aanwezig. De opening bevindt zich achter de stookplaats, zodat het waarschijnlijk is dat deze daarmee te maken heeft.

- 36) Het merendeel van de balkkoppen in de zolderbalklaag van 44-Z1 beschikt over een console. De profilering van de consoles is te dateren op het einde van de 16^e of de eerste helft van de 17^e eeuw. Boven de raveling die in de balklaag van de eerste verdiepingvloer te zien is, is er in de zolderbalklaag eveneens een grote raveling opgenomen. In de linker raveling staat het kleine rookgaskanaal van de huidige schouw op de begane grond.

- 37) Aan de binnenzijde van de zuidwestgevel van 44-Z1 is op de verdieping, rechts van het raam in de noordwestelijke kamer een verticale scheur aanwezig, die op circa borstweringshoogte lijkt te stoppen. De scheur komt ruwweg overeen met een in de gevel aangetroffen rij klisklezen.

- 38) De scheidingswand tussen de twee ruimten op de eerste verdieping van 44-Z1 is opgetrokken in op zijn kant geplaatste roodbruine stenen in cementspecie. Dit laatste gegeven laat zien dat de wand uit een relatief recent verleden moet stammen.

- 39) In de zuidoostelijke ruimte op de verdieping van 44-Z1 zijn sporen van stijlen in de vloerdelen aanwezig. Het lijkt op een vaste kast (of bedstede) met twee dubbele deuren in het midden, geflankeerd door twee enkele deuren.

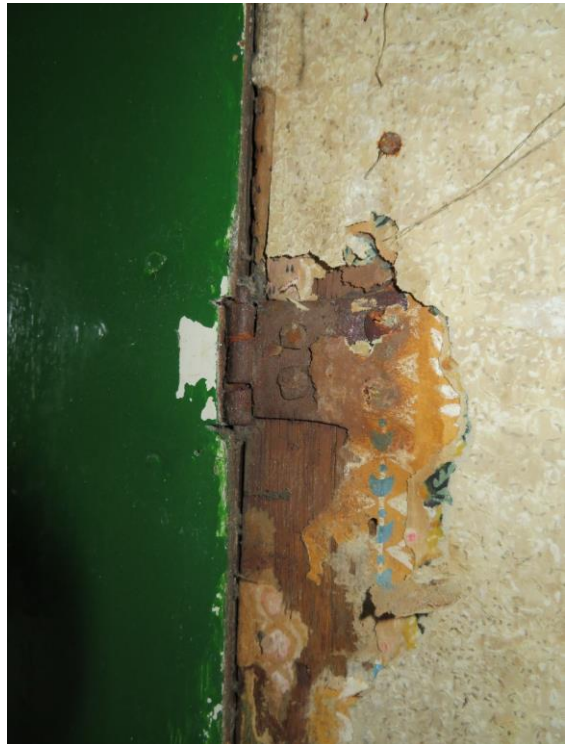
- 40) De grote ramen op de eerste verdieping van 44-Z1 laten sporen van aanpassingen uit het recente verleden zien. De strakke detaillering van het raamhout suggereert dat delen vervangen zijn.

- 41) De scheidingswand tussen de overloop
het de noordwestelijke kamer op de
verdieping van 44-Z1 is deels in
metselwerk en deels in hout opgetrokken.
Zowel het eiken deurkozijn in het
metselwerk en het nog van smeedijzeren
nagels voorzien raamwerk en de
paneeldeur in de houten wand doen sterk
vermoeden dat de wand nog uit de
bouwtijd is.
De deur in de houten wand geeft nu uit op
het trapgat, waarvan reeds was
aangetoond dat deze niet oorspronkelijk
was. Oorspronkelijk heeft de vloer hier
doorgelopen.

- 42) Het portaal tussen het trapgat en de overloop op de eerste verdieping van 44-Z1 beschikt over lijstwerk dat doet vermoeden dat het al een zekere leeftijd heeft. Het staat in de huidige situatie echter tegen een van de gedecoreerde hoeken van het eiken deurkozijn, wat laat zien dat het portaal later toegevoegd is. Aangezien de trapsparing niet oorspronkelijk is, gaf het -ongetwijfeld van een dubbele deur voorziene - portaal waarschijnlijk toegang tot een vaste kast.

- 43) De trap naar de zolder van Slotweg 44 bestaat uit moderne treden en trapbomen, maar beschikt over een eiken balustrade die hergebruikt moet zijn uit een veel oudere, als dan niet uit de bouwtijd stammende trap. Zoals de andere sporen laten zien is de huidige trapopgang naar de eerste verdieping niet oorspronkelijk. Het is waarschijnlijker dat er een steile, rechte steektrap was die begon bij het eiken deurkozijn boven de kelder en uitkwam op de krappe overloop, direct rechts van de trap naar de zolder. De eiken balustrade van de trap naar zolder lijkt ongewijzigd en kan niet op een andere plek gestaan hebben dan de huidige, waardoor het waarschijnlijk is dat de locatie van de trap oorspronkelijk is.

- 44) De uitvoering van het deurkozijn en de bijbehorende opgeklampte deur (thans uitgenomen) bovenaan de trap naar de zolder van Slotweg 44 suggereert sterk dat ze nog uit de bouwtijd afkomstig zijn. Het versterkt de stelling dat er aangrenzend ook altijd al een trap is geweest.

- 45) Recent is de indeling van de zolder van Slotweg 44 geheel gesloopt, op een kast na. De uitvoering van het kozijn, de deur en de scharnieren doen vermoeden dat de kast wellicht nog uit de bouwtijd is. Om een onbekende reden is de deur ondersteboven gemarkeerd met de naam "Karl Hentsche". Het handschrift doet denken aan de jaren '20 of '30.

- 46) De onderste zes gebinten, de muurplaat en een deel van de sporen van de kapconstructie van Slotweg 44 zijn op het niveau van de zolder thans vrijwel volledig in het zicht. De gebinten zijn samengesteld uit grenen en eiken onderdelen. Doorgaans zijn de kromstijlen, de blokkeels en de korbelen in eiken uitgevoerd en de dekbalk in grenen. Alleen de noordwestelijke kromstijl van het meest noordoostelijke spant is in grenen uitgevoerd.

De samenstelling laat geen sporen zien die duiden op aanpassing, zodat het aannemelijk is dat de kap altijd al uit grenen en eiken onderdelen is samengesteld. Dit gegeven plaatst de kapconstructie in de overgangperiode van eiken naar grenen, in de eerste helft van de 17^e eeuw. De toepassing van kromstijlen, flieringen en sporen sluiten eveneens aan bij deze datering. Een vergelijkbare opzet van een kapconstructie is bijv. te vinden in het huis Marktplaats 10 in 's-Gravenzande, dat gebouwd is in 1639.

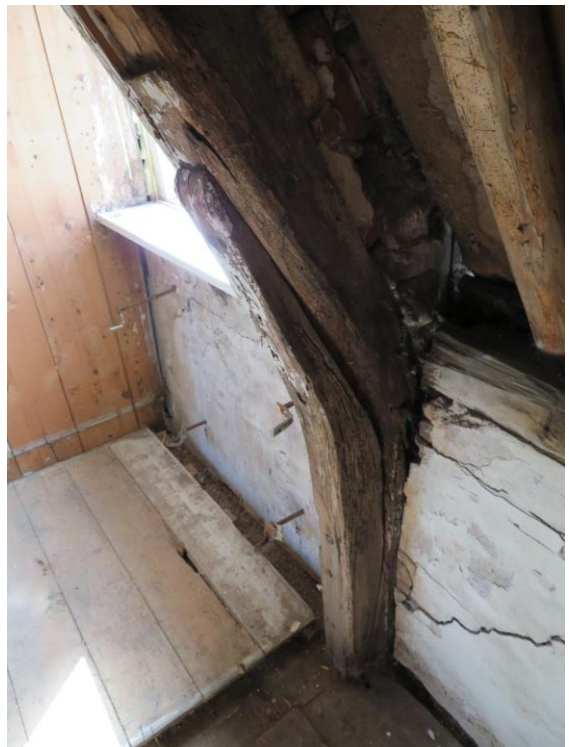

- 47) Bij de kromstijlen van het tweede spant (gezien vanuit het zuidwesten) ontbreekt de korbeel. De dekbalk en de kromstijlen laten wel sporen zien dat deze er oorspronkelijk wel geweest zijn. Hetzelfde geldt voor de blokkeel van de zuidoostelijke kromstijl.

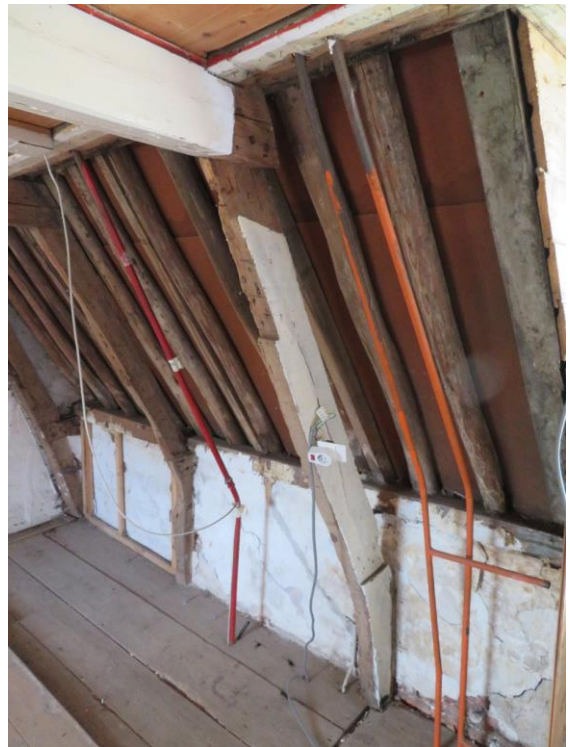
De kapconstructie is op een ongewone manier voorzien van telmerken; ze staan op de onderzijde van de dekbalken, vlakbij de kromstijl (zie ook spoor 51). De telmerken zijn vaak door verf of andere oorzaken slecht zichtbaar. De dekbalk lijkt aan de zijde van de noordwestelijke kromstijl te zijn voorzien van het telmerk II.

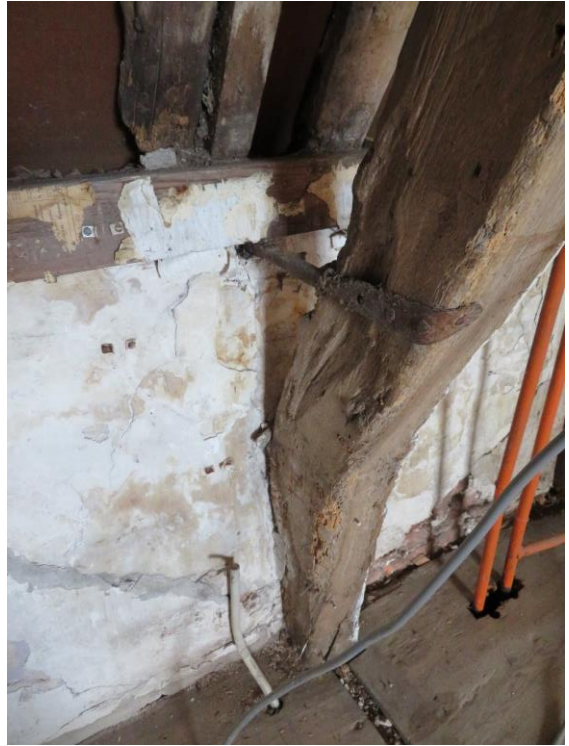
De zuidoostelijke kromstijl is vrij grof samengesteld uit twee stukken eiken. Dat kromstijlen van deze kwaliteit alsnog toegepast werden geeft wellicht de al reeds opgetreden schaarste aan eiken aan.

- 48) De noordwestelijke kromstijl van het derde spant (vanuit het zuidwesten gezien) staat niet *onder* maar *tegen* de dekbalk. Er is slechts een hele kleine oplegging. Grote gesmede nagels verbinden beide onderdelen. Waarom het gebint zo is samengesteld is niet bekend, er zijn geen aanwijzingen gezien die duiden op een latere aanpassing. Bij de kromstijl ontbreken het korbeel en het blokkeel. Het blokkeel is vervangen door een smeedijzeren anker. Bij de kromstijl aan de andere zijde ontbreken eveneens het korbeel en het blokkeel.

- 49) Het vierde spant (vanuit het zuidwesten gezien) is aangepast voor het maken van de dakkapel aan de voorzijde. De dekbalk is ingekort en opgehangen aan de fliering en de kromstijl is tot onder de borstwering weggezaagd. Het spoor toont aan dat de dakkapel pas later is toegevoegd. Bij de zuidoostelijke kromstijl ontbreken het korbeel en het blokkeel.

- 50) Het vijfde spant (vanuit het zuidwesten gezien) is compleet. Aan de onderzijde van de dekbalk, nabij de noordwestelijke kromstijl lijkt het telmerk I te staan. Het telmerk past niet in de volgorde van de spanten. Dit is niet ongevoen bij in het werk gemaakte spanten en hoeft niet per definitie op een latere wijziging te duiden.

- 51) Het zesde spant (vanaf het zuidwesten gezien) heeft een dekbalk die aan de zijde van de noordwestelijke kromstijl duidelijk van het telmerk IIII is voorzien.

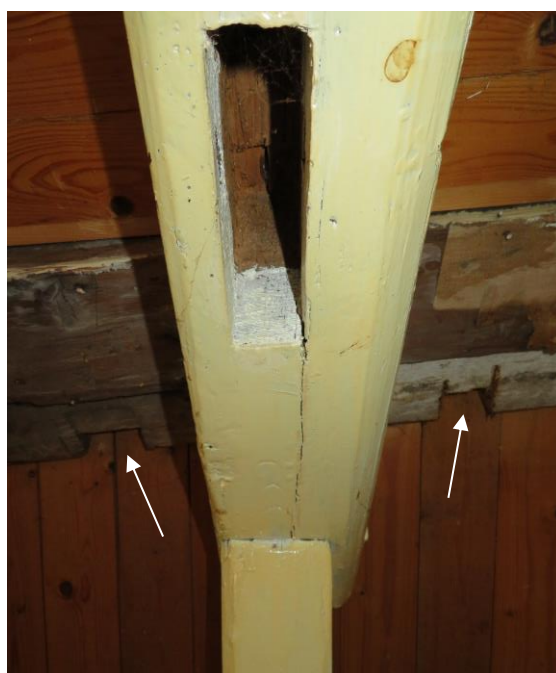
- 52) De meest noordoostelijke dekbalk wordt als enige aan de zuidoostzijde gedragen door een spantbeen, in plaats van dat deze aan de fliering is opgehangen. Het spantbeen staat op de muurplaat, die door een console extra wordt ondersteund. De balk is nabij het spant voorzien van het telmerk))) . Het korbeel is op enig moment verwijderd.

- 53) Ter plaatse van de aanhechting van bouwdeel 44-Z1 op Slotweg 44 zijn enkele aanpassingen van de dak- en kapconstructie zichtbaar. Ter plaatse van de toegang tot de zolder is het metselwerk vrij ruw weggehakt om er de doorgang te kunnen maken. Tussen het vijfde spant en de noordoostgevel is ten behoeve van de aansluiting het metselwerk verhoogd door metselwerk op de muurplaat aan te brengen. De sporen kwam hiermee te vervallen, maar de inkepingen in de flieren zijn nog wel aanwezig.

De bouwhistorische sporen laten duidelijk zien dat de kap- en dakconstructie van Slotweg 44 ouder is dan het bouwdeel 44-Z1.

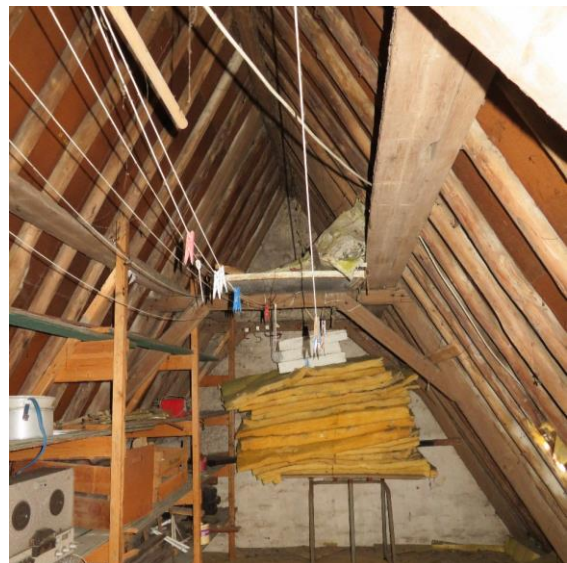
- 54) Onder de voorste dakkapel is nog een gedeelte van de -waarschijnlijk oorspronkelijke- vensterbank over. Een klein stukje is nog geprofileerd, de rest is weggezaagd.

- 55) Op de zolder van Slotweg 44 staan enkele deuren uit verschillende tijdperiodes. Ze zijn afkomstig uit verschillende delen van het pand, die tijdens de laatste slooprunde zijn gewijzigd. Het is niet bekend of de deuren daarbij zijn geïnventariseerd. Eén van de deuren is te herkennen als de opgeklampte, waarschijnlijk 17e eeuwse deur die bij het kozijn tussen de zolder van de overloop hoort.

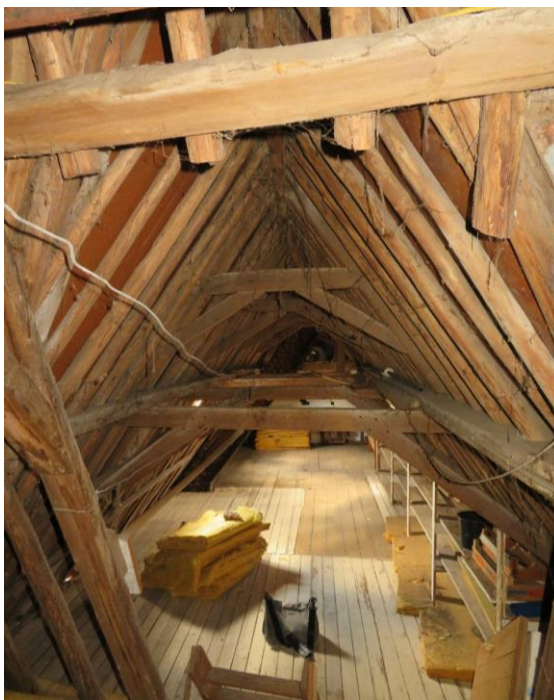
- 56) De kapconstructie van Slotweg 44 is boven het niveau van de vloering geheel in grenen uitgevoerd en lijkt grotendeels ongewijzigd. De materialisering, opzet en detaillering van de constructie past bij de vermoedelijke datering van het bouwdeel circa rond het begin van 17^e eeuw.

- 57) Ter plaatse van de aanhechting van de kapconstructie van 44-Z1 op die van Slotweg 44 is te zien dat de kapconstructie van Slotweg 44 vrij pragmatisch is aangepast. Om een doorgang te creëren zijn hier enkele sporen weggezaagd. Doordat deze sporen geen dakvlak meer hoefden te dragen was dat ook geen bezwaar.

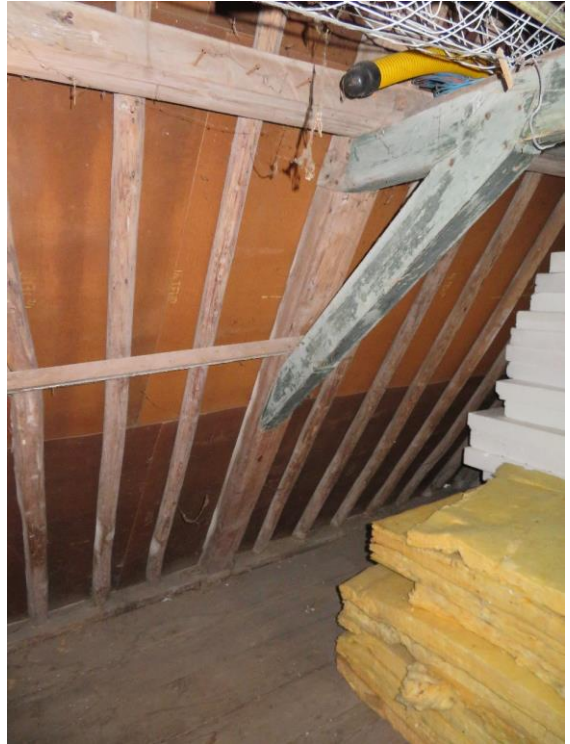

- 58) De dakvlakken van 44-Z1 worden gedragen door een grenen sporenkap. Deze bestaat uit drie spanten, die ieder uit twee tot aan de nok doorgaande spantbenen en twee geschoorde hanebalken bestaan. De spantbenen liggen in het vlak van de sporen. Op de onderste hanebalk liggen flieringen. Erop liggen sporen. De onderdelen zijn onderling verbonden met smeedijzeren nagels en beschikken niet over telmerken. De kap verschilt van de kap van Slotweg 44 en sluit daar ook enigszins rommelig op aan, zodat deze kappen niet uit dezelfde bouwphase afkomstig zijn. Vanwege de uitvoering als sporenkap moet deze uiterlijk aan het einde van de 17^e eeuw tot stand gekomen zijn, wat passend is bij het vermoeden dat het bouwdeel rond het midden van de 17^e eeuw is opgetrokken.

Sommige kaponderdelen zijn geschilderd, wat er op wijst dat er op enig moment wellicht ook een of meerdere kamers waren ingericht.

- 59) De opvangconstructie voor het rookgaskanaal op de zolder van 44-Z1 oogt wat rommelig, wat er waarschijnlijk op duidt dat dit een latere toevoeging is.

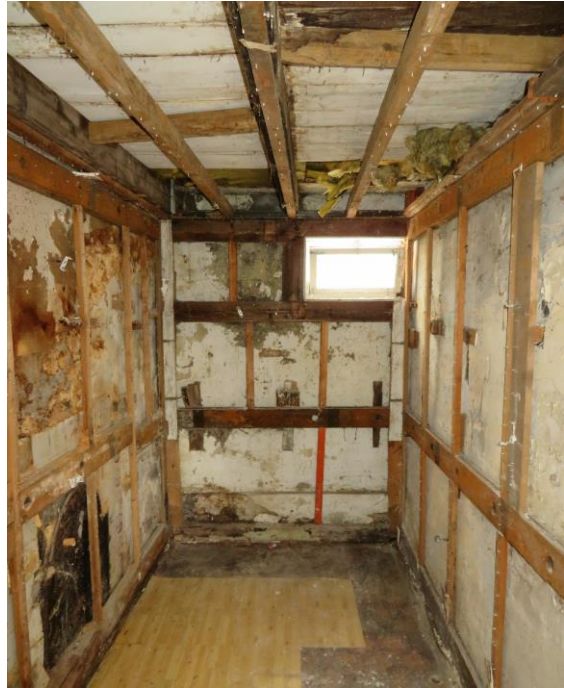

- 6o) In de noordwestelijke wand van de noordwestelijke ruimte op de begane grond in bouwdeel 44-Z2 is een stookplaats aanwezig. Het bestaat uit een gietijzeren haardplaat, omringd door geglazuurde tegels. Rechts is een strook van tegels met in mangaan geschilderde voorstellingen te zien, die te dateren zijn op het einde van de 18^e of het begin van de 19^e eeuw.

De datering van de stookplaats doet vermoeden dat deze ouder is dan bouwdeel 44-Z2 zelf. Op de kadastrale kaart van 1811-1832 is tegen de kopgevel van bouwdeel 44-Z1 een kleine uitbouw voorzien; wellicht dat de stookplaats daartoe heeft behoord.

- 61) De wanden van de noordwestelijke ruimte in bouwdeel 44-Z2 zijn rondom voorzien van klampen met gaten erin. Waarvoor de gaten dienden is niet bekend. Wellicht waren er stokken in aangebracht waaraan vlees en was werd gedroogd. De klampen lopen ook voor de stookplaats langs, wat erop duidt dat de klampen in een andere bouwphase zijn aangebracht.

- 62) De zuidoostelijke wand van de noordwestelijke ruimte in bouwdeel 44-Z2 lijkt oorspronkelijk en laat geen sporen van aanpassingen zien. De noordwestelijke ruimte lijkt daarmee altijd al gescheiden van de rest van de begane grond te zijn en alleen via 44-Z1 toegankelijk te zijn geweest.

- 63) De scheidingswand op de begane grond van 44-Z2 is aan de zuidoostzijde voorzien van een penant, waarvan de functie niet bekend is.

- 64) De zoldervloer van 44-Z2 bestaat deels uit oude, hergebruikte kraaldelen.

- 65) Rondom het trapgat in 44-Z2 zijn allerlei wijzigingen en toevoegingen in de balklaag te zien, die erop wijzen dat het trapgat niet oorspronkelijk is.

- 66) Het deel van de zuidoostelijke kopgevel van 44-Z1 dat alleen op de zolder van 44-Z2 te zien is, is gepleisterd en laat geen sporen van aanpassingen of het dichtmetselen van voormalige openingen zien. Het rookgaskanaal op de voorgrond hoort bij de stookplaats die bij spoor 60 wordt beschreven.

- 67) De kapconstructie van 44-Z2 is door latere aanpassingen een samenraapsel van aan elkaar bevestigde balken en latten geworden.

Conclusie bouwgeschiedenis

De beschikbare archiefinformatie over de bouw- en gebruiksgeschiedenis van Slotweg 44, 44-Z1 en 44-Z2 is beperkt. Door een combinatie van de wel beschikbare archiefinformatie en de in situ aangetroffen bouwsporen kan echter toch een meest waarschijnlijk scenario voor de ontwikkeling van het pand worden geschetst.

De geschiedenis van het pand gaat terug tot de periode waarin Egmond aan den Hoef begint te herstellen na de verwoesting van het kasteel van Egmond in 1573, waarvan een groot deel van de inwoners afhankelijk was geweest. Het in diezelfde periode ingepolderde Egmondermeer gaf nieuwe mogelijkheden voor het ontwikkelen van alternatieve middelen van bestaan, wat de ontwikkeling van het dorp een nieuwe impuls gaf. Omstreeks 1606 werd er een woning gebouwd voor Joost Adriaansz Rijscamp en zijn gezin (het huidige Slotweg 44). Hij was burgemeester van Egmond aan den Hoef en oefende tevens het vak van meester-timmerman uit, zodat het aannemelijk is dat hij de woning zelf heeft laten bouwen. De woning lag tegenover de kasteelruïne, aan de zuidzijde van de Wagenstraat (ook wel Herenstraat genoemd). Deze straat was een van de belangrijkste straten van het dorp en vormde de hoofdweg naar Alkmaar. De woning had een rechthoekige plattegrond en telde één bouwlaag onder een zolder met een vliering. Ondanks het belangrijke ambt van Rijscamp was de indeling van de woning relatief eenvoudig. Waarschijnlijk bestond deze op de begane grond uit een hoofdvertrek, waarin zowel geleeft en gekookt werd, en een gang of bijvertrek. Op de zolder kunnen enkele (slaap)kamers zijn ingericht zijn geweest. Hoe de gevelindelingen waren is niet bekend, maar gezien de aard van de latere wijzigingen zullen deze afgeweken hebben van de huidige.

Rond het midden van de 17^e eeuw, mogelijk rond de tijd dat kleinzoon Hector Adriaansz Rijscamp het pand erfde, werd het pand met een grote vleugel uitgebreid (het huidige 44-Z1). Waarschijnlijk om zo optimaal mogelijk gebruik te maken van de perceelvorm sloot de vleugel onder een hoek op de zuidoostelijke hoek van de bestaande woning aan. Ter plaatse van de aanhechting werd vermoedelijk een doorgang van het bestaande woonvertrek naar de begane grond van de nieuwe vleugel gemaakt, en een rechte steektrap naar de verdieping daarvan. Onder de trap werd een kelder gemaakt, die waarschijnlijk via een deur naast de trap toegankelijk was. De oorspronkelijke indeling van de vleugel is niet bekend. Waarschijnlijk werden er ruimere, meer voorname woonvertrekken ingericht dan er tot dan toe aanwezig waren. Gezien het feit dat Hector Adriaansz Rijscamp eveneens burgemeester van Egmond aan den Hoef was, is het niet ondenkbaar dat er ook ruimten bestemd waren voor de uitvoering van zijn ambt. De gevelopeningen concentreerden zich hoofdzakelijk in de zuidwestgevel. De vermoedelijke verbindingsgang tussen het bestaande en het nieuwe gedeelte had een eigen buitendeur, waarmee de begane grond van de nieuwe vleugel waarschijnlijk ook direct van buiten toegankelijk was.

In de 18e eeuw moet er tenminste één verbouwing zijn uitgevoerd, maar vermoedelijk zijn er meerdere fasen te onderscheiden. De grootste en meest ingrijpende aanpassing vond waarschijnlijk omstreeks 1780 plaats, toen het pand en het huidige Slotweg 42 in eigendom kwamen van de succesvolle papiermaker Joachim Veenhuysen. Het oudste bouwdeel kreeg daarbij vermoedelijk haar huidige voorkomen: de voorgevel werd ingrijpend gewijzigd en de noordoostelijke kopgevel en de zuidoostgevel werden opnieuw opgetrokken. De begane grond van datzelfde deel werd gerenoveerd, waarbij er waarschijnlijk een gang werd ingericht en het woonvertrek van een getimmerd plafond en een schouw werd voorzien. Aan het noordoostelijke einde van de gang werd een kast of een doorgang naar de kelder gemaakt. Waarschijnlijk werd er tegelijkertijd een doorgang naar het huidige Slotweg 42 gemaakt. De begane grond van de vleugel werd van een getegelde schouw voorzien en wellicht werd tegelijkertijd de doorgang naar Slotweg 44 dichtgezet, waarna tegen de muur een vaste kast verrees. Vermoedelijk werd ook de eerste verdieping gerenoveerd, waarbij er twee nieuwe grote vensters werden geplaatst. Waarschijnlijk

werd er aan de zuidoostelijke kopgevel van de vleugel een aanbouw gemaakt, waarin een getegelde stookplaats werd gesitueerd. Waar de aanbouw voor diende is niet bekend.

Met het aanbreken van de Franse Tijd in 1795 trad een economische recessie in en uiteindelijk ging de papiermakerij van Veenhuysen ten onder. Zijn zoons werden -wellicht noodgedwongen- boer. De jongste zoon Adriaan Joachimsz Veenhuysen erfde het grote woonhuis nadat zijn moeder in 1820 overleed; zijn vader was het jaar daarvoor gestorven. Vermoedelijk bestond het boerenbedrijf bij aanvang uit het telen van groeten en fruit, waarvoor er op het perceel tuinen en een landbouwschuur aanwezig waren. Al snel werd overgegaan op het houden van vee, waarvoor het woonhuis tot boerderij verbouwd werd. De stal, het hooihuis en de bedrijfsruimten werden voornamelijk in het bouwdeel dat thans Slotweg 42 vormt ondergebracht, dat daarvoor ingrijpend werd gewijzigd. Het gedeelte dat thans Slotweg 44 en 44-Z1 vormt bleef waarschijnlijk de woonfunctie behouden en veranderde minder. De naam van de boerderij werd "Overslot". Vermoedelijk werd de boerderij later in de 19^e eeuw uitgebreid met een aangekocht hooihuis, dat daarvoor tot het naburige perceel behoorde. Tussen de zuidoostelijke kopgevel van het huidige 44-Z1 en het nieuwe hooihuis werd een eenlaagse vleugel gebouwd (het huidige 44-Z2), waarin een bedrijfsruimte en een stal werden ondergebracht. De oude uitbouw tegen de kopgevel werd daarbij gesloopt. In deze periode werd ook het woonhuisdeel uitgebreid met een aanbouw aan de achterzijde.

In 1909 kwam de boerderij in bezit van de familie Groot, die deze tot 1996 exploiteerde. In deze periode werden diverse verbouwingen uitgevoerd, die voornamelijk betrekking hadden op de transitie van het boerenbedrijf naar het verhuren van appartementen. Vermoedelijk werd al snel de doorgang tussen Slotweg 42 en 44 dichtgezet. Eind jaren '70 en begin jaren '80 werden de 19^e eeuwse vleugel (bouwdeel 44-Z2) en het hooihuis (thans 44-Z3) verbouwd tot woningen. Beide bouwdelen werden hiervoor ingrijpend gewijzigd. Ook van de begane grond en het achterste deel van de 17^e eeuwse vleugel (bouwdeel 44-Z1) werd een woning gemaakt. Het overige deel, bestaande uit Slotweg 44, het voorste deel van 44-Z1 en de zolder van 44-Z1 bleef vermoedelijk nog tot recent bewoond door een lid van de familie Groot. Deze woning moet een aantal aanpassingen hebben ondergaan. Rond het midden van de 20^e eeuw werd de aanbouw uitgebreid met een uitbouw. In een recenter verleden werd in de gang een badkamer gemaakt, werd het woonvertrek vergroot door dit samen te voegen met de aangrenzende gang en werd de trap naar de eerste verdieping van 44-Z1 verplaatst. De bestaande trappen werden daarbij vernieuwd met gebruikmaking van onderdelen van de oorspronkelijke trappen. Voor het maken van het nieuwe verloop van de trap naar de eerste verdieping werd gebruik gemaakt van een al eerder gemaakte doorgang in de zuidoostelijke hoek van Slotweg 44. Vermoedelijk raakte de kelder in deze periode buiten gebruik; deze werd afgesloten. De indeling van de zolder van Slotweg 44 moet meermaals zijn aangepast.

In 1996 kwam het pand in eigendom van de gemeente Egmond (later gemeente Bergen). Het werd tot voor kort verhuurd als woningen. Recent is het leeg komen te staan en thans worden er plannen gemaakt voor een nieuwe bestemming.

Globale waardenstelling en aanbevelingen

Slotweg 44 is in 1968 aangewezen als rijksmonument. In bijlage 2 is de redengevende beschrijving bij dit aanwijzingsbesluit opgenomen.

Het vastleggen van de waardenstelling van het gebouw geschiedt volgens de Richtlijnen voor Bouwhistorisch Onderzoek 2009 en bestaat uit een externe en een interne waardenstelling.

Externe waardenstelling

De externe waardenstelling geschiedt volgens de volgende vijf aspecten:

- algemene historische waarden;
- stedenbouwkundige of ensemblewaarden;
- architectuurhistorische waarden;
- bouwhistorische waarden;
- gebruikshistorische waarden.

Elk van deze aspecten wordt, voor zover relevant, getoetst aan de hand van de criteria gaafheid, authenticiteit en zeldzaamheid. Bij het opstellen van de waardering wordt geen rekening gehouden met de bouwtechnische toestand, gebruikersbelangen, eventuele ontwerpoverwegingen of financiële aspecten.

Algemene historische waarden

Het pand heeft een hoge algemene historische waarde als tastbare herinnering aan de sociaal-economische ontwikkeling van Egmond aan den Hoef vanaf het herstel van het dorp na de verwoesting van het kasteel in 1573, tot het ontstaan van nieuwe bloei in het begin van de 17^e eeuw en het opnieuw intreden van verval daarna, als het oorspronkelijk als representatieve woning gebouwde pand wordt aangepast tot veeboerderij.

Stedenbouwkundige of ensemblewaarden

Het pand heeft door zijn markante en beeldbepalende ligging aan de Slotweg tegenover de kasteelruïne een hoge stedenbouwkundige waarde. Daarnaast heeft het pand een hoge ensemblewaarde met de andere historische bebouwing aan de Slotweg, in het bijzonder Slotweg 42, waarmee het gelijkenis vertoont en een partieel gedeelde geschiedenis heeft.

Architectuurhistorische waarden

Het pand heeft een hoge architectuurhistorische waarde als een voorbeeld van een representatief woonhuis voor een dorpsburgemeester uit de 17^e eeuw en voor de regionale elite in de 18^e eeuw. Met name het exterieur is redelijk intact gebleven, maar ook het interieur kent nog een aantal elementen van hoge architectuurhistorische waarde, die de waarde van het pand verder verhogen. De architectuurhistorische waarde wordt voor delen van het pand ietwat beperkt door de wijzigingen die met name in de 20^e eeuw zijn uitgevoerd, zoals het inboeten van gevelmetselwerk in afwijkende stenen, de vervanging van gevelinvullingen en het maken van op- en aanbouwen.

Bouwhistorische waarden

Het gebouw kent een bijzondere bouwhistorische gelaagdheid, waardoor het pand een hoge bouwhistorische waarde heeft. De oorspronkelijke begin 17^e eeuwse opzet is nog duidelijk herkenbaar door de redelijk intact gebleven muren, eiken balklaag en de uit eiken en grenen samengestelde kapconstructie. Hetzelfde geldt voor 44-Z1, dat ook door zijn materiaalgebruik en de toepassing ervan goed te dateren is. Het huidige voorkomen van het pand wordt echter grotendeels bepaald door een eind 18^e eeuwse tijdslaag, die zowel in het exterieur als het interieur duidelijk herkenbaar is. De aanwezigheid van 44-Z2 refereert aan de periode na de economische recessie in de Franse Tijd en het daaruit voortkomende gebruik van het pand als boerderij.

Gebruikshistorische waarden

Het gebruik van het pand als 17^e eeuwse representatieve woning is nog redelijk afleesbaar doordat de hoofdvorm van het pand nog intact is, al is het gebruik van de individuele ruimten door latere wijzigingen dat helaas niet meer. De eind 18^e eeuwse tijdslaag is beter bewaard gebleven en de nog resterende afwerkingen en schouwen maken het eertijdse gebruik van het pand tastbaar en afleesbaar. Bouwdeel 44-Z2 is feitelijk het enige bouwdeel op het perceel dat herinnert aan het feit dat het pand gedurende bijna twee eeuwen in gebruik als boerderij, al is het bouwdeel eigenlijk vrijwel niet meer als een agrarisch gebouw te herkennen. Het pand heeft op grond van het voorgaande in algemene zin een positieve tot hoge gebruikshistorische waarde.

Interne waardenstelling

De interne waardenstelling is op de tekeningen in bijlage 3 gedetailleerd weergegeven. Hieruit is herleidbaar welke delen van het gebouw welke cultuurhistorische waarde vertegenwoordigen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de volgende waarden:

- Hoge cultuurhistorische waarde (blauw aangeduide onderdelen): behoud noodzakelijk
- Positieve cultuurhistorische waarde (groen): behoud wenselijk
- Onbekend (paars): Nader onderzoek wenselijk
- Indifferente cultuurhistorische waarde (geel): behoud niet noodzakelijk

Waardestelling exterieur bouwmassa

De bouwdelen die samen de bouwkundige hoofdstructuur van het pand vormen, zoals deze tussen het begin van de 17^e eeuw en het midden van de 19^e eeuw tot stand is gekomen, zijn van een hoge cultuurhistorische waarde. Concreet betreffen het alle gevels, constructies en daken die nog tot deze bouwfasen behoren, inclusief de uit diezelfde bouwfasen daterende invullingen en afwerkingen. Bouwdeel 44-Z2 is later gebouwd en begin jaren '80 sterk aangepast, maar desondanks vormt het bouwdeel de enige tastbare herinnering op het perceel aan het gebruik van het pand als boerderij, zodat ook dit deel een positieve cultuurhistorische waarde heeft. De latere toevoegingen, zoals de uitbouw van de aanbouw, de opbouw op 44-Z2 en alle latere wijzigingen zoals voorzetramen, dakramen, relatief recent dichtgemetselde openingen en moderne gevelinvullingen zijn van indifferente cultuurhistorische waarde. Sommige, lange tijd geleden dichtgemetselde gevelopeningen zijn als bouwspoor waardevol en hebben daardoor alsnog een hoge cultuurhistorische waarde toegekend gekregen. Voor elementen die tot een tijdslaag vóór het midden van de 19^e eeuw behoren, maar die na die tijd zijn aangepast, geldt dat de oorspronkelijke onderdelen van hoge cultuurhistorische waarde zijn (in het geval van 44-Z2 van positieve cultuurhistorische waarde) en de relatief recente toevoegingen en wijzigingen een indifferente cultuurhistorische waarde hebben.

Waardestelling interieur bouwmassa

Alle gebouwonderdelen die dateren uit de bouwfasen die voor het midden van de 19^e eeuw te dateren zijn, zoals de bouwkundige hoofdstructuur van wanden, vloeren, kap- en dakconstructies, gemetselde rookgaskanalen, alsmede de nog bewaard gebleven interieurelementen en -afwerkingen, zijn in basis van hoge cultuurhistorische waarde. Onderdelen uit deze fasen die slechts een secundaire rol spelen voor de afleesbaarheid van de bouw- en gebruiksgeschiedenis en geen specifieke bouwhistorische waarde hebben, hebben een positieve cultuurhistorische waarde. Het betreft hier onder andere de vaste kast en de gemetselde achterwand daarvan op de begane grond van 44-Z1, de pui op de overloop van 44-Z1 en de plinttegels en de tegellambrisering in Slotweg 44. De nog oorspronkelijke interieurelementen die behoren bij 44-Z2, zoals de scheidingswand, de klampen met de gaten, de balklaag en de kapconstructie zijn eveneens van positieve cultuurhistorische waarde. De zich in dit bouwdeel bevindende stookplaats behoort waarschijnlijk nog bij een eind 18^e eeuwse uitbouw op dezelfde plek en is van hoge cultuurhistorische waarde. Alle zich los in het pand bevindende deuren zijn in beginsel van hoge cultuurhistorische waarde; het is aan te bevelen de onderdelen van de deuren op authenticiteit te

beoordelen en -zover dat te achterhalen is- ze op hun oorspronkelijke plek terug te plaatsen. De hergebruikte eiken onderdelen in de trappen van 44-Z1 zijn oud, maar hergebruikt. De waarde ervan is an sich hoog, maar niet op deze locatie. Alle wanden, vloeren, constructies, afwerkingen en interieurelementen die later zijn toegevoegd, zijn van indifferente cultuurhistorische waarde. Voor elementen die uit een tijdslaag vóór het midden van de 19^e eeuw behoren, maar die na die tijd zijn aangepast, geldt dat de oorspronkelijke onderdelen van hoge cultuurhistorische waarde zijn (in het geval van 44-Z2 van positieve cultuurhistorische waarde) en dat de relatief recente toevoegingen en wijzigingen een indifferente cultuurhistorische waarde hebben.

Van twee elementen is de cultuurhistorische waarde nog onbekend; het betreft de wand tussen de zaal en de gang op de begane grond van 44-Z1 alsmede de plaats waar een deur tussen de gang en de doorgang op de begane grond van Slotweg 44 wordt verwacht. Het is aan te bevelen deze elementen nader te onderzoeken indien de planvorming dat vereist.

Aanbevelingen

Achter de nog resterende, niet-monumentale afwerkingen in het gebouw bevinden zich naar verwachting nog de nodige bouwsporen, die meer over de bouw- en gebruiksgeschiedenis kunnen vertellen. Het is aan te bevelen om een aanvullende inspectie naar bouwhistorische sporen te doen op het moment dat er bij de toekomstige verbouwing niet-monumentale afwerklagen worden verwijderd en er thans verborgen sporen aan het licht komen.

Het huidige getimmerde plafond en de getimmerde schouw op de begane grond van Slotweg 44 zijn nu in één kleur geschilderd, maar naar verwachting zullen deze elementen oorspronkelijk een andere kleurstelling hebben gehad, wellicht in polychromie. Het is aanbevelen hier aanvullend kleurhistorisch onderzoek naar te laten doen.

Na de recent plaatsgevonden sloopwerkzaamheden staan er enkele losse deuren verspreid in het pand. Het is niet bekend of er is bijgehouden van welke locatie de deuren afkomstig zijn. Van enkele deuren is in ieder geval te zeggen dat ze cultuurhistorische waarde hebben. Het is daarom aan te raden de deuren te inventariseren en de waardevolle exemplaren te beschermen en op termijn terug te plaatsen op hun oorspronkelijke locatie.

Bronnen

Geschreven bronnen

- W.J. van den Berg, Historisch Kadaster van de Binnen-Egmonden deel 3, 1985
- Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Restauratievademecum band 3b, 1998
- Ralling, bouwhistorische verkenning Hoeve Overslot Slotweg 42, 2013
- J. Hof en W. van Leeuwen, De familie Rijscamp (artikel in Geestgronden, jaargang 3), 1996
- J. Veenhuysen, Papier uit Egmond (artikel in Geestgronden, jaargang 15), 2008

Websites:

- www.delpher.nl

Archieven en instanties

- Archiefmateriaal van de Gemeente Bergen
- Archiefmateriaal uit de collectie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Materiaal beschikbaar gesteld door de Stichting Historisch Egmond

Bronvermelding

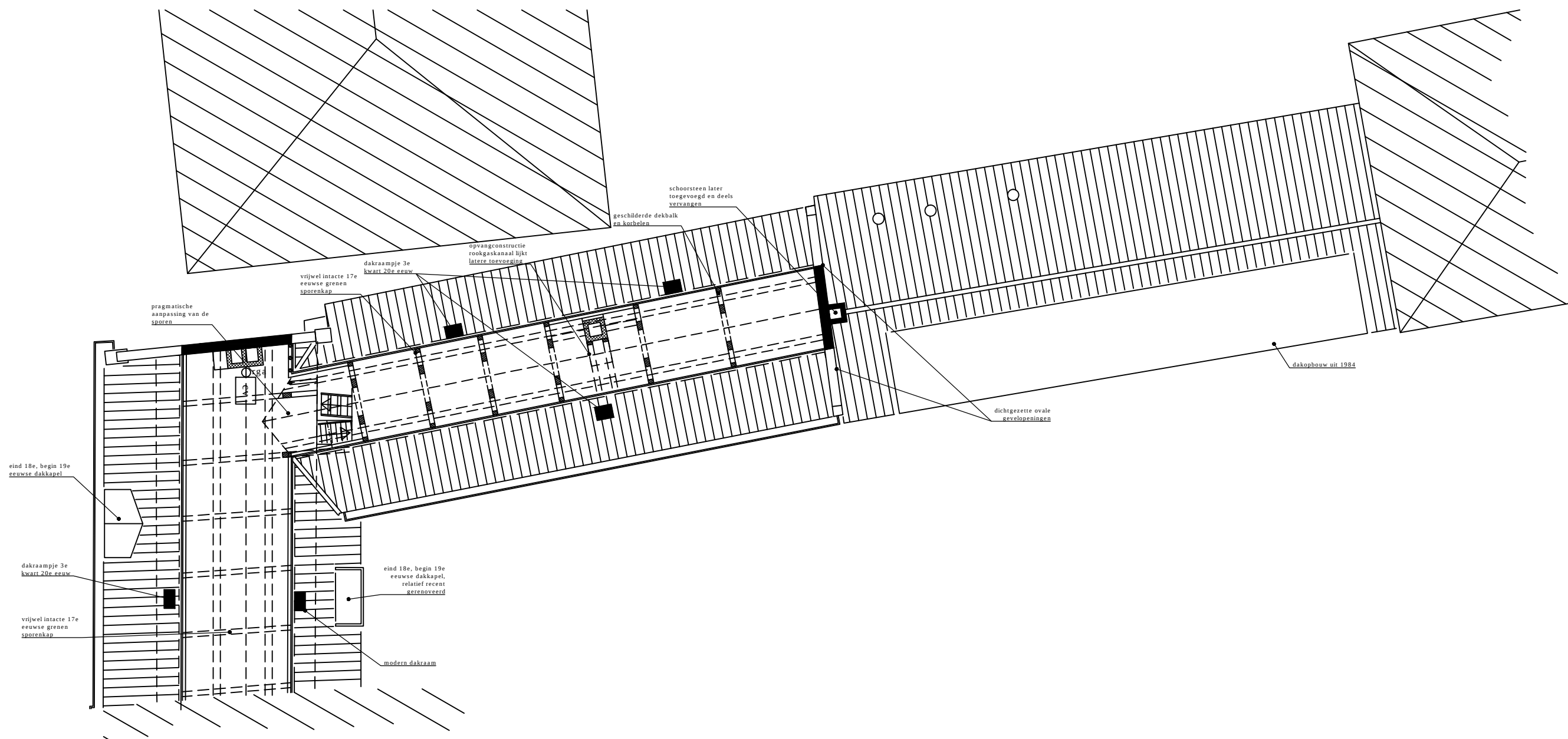
Bronvermelding illustraties en foto's in het bijschrift bij de afbeeldingen. Overige illustraties en foto's door de auteurs.

Bijlage 1: Opnametekeningen bouwhistorische sporen

Polderman

bureau voor monumenten- en restauratieadvies

Eendrachtsweg 67, 3012 LG Rotterdam
tel. (010) 4363250
info@bureaupolderman.nl / www.bureaupolderman.nl

Tekening op basis van tekeningen bestaande situatie door TPAHG Architecten

Project:		Slotweg 44, Egmond aan den Hoef		Polderman bureau voor monumenten- en restauratieadvies Eendrachtsweg 67, 3012 LG Rotterdam tel. (010) 4363250 info@bureaupolderman.nl / www.bureaupolderman.nl		
Onderwerp: Bouwhistorische sporen - zolders						
Datum:	01-04-2022	Getekend:	MB		Formaat:	A3
Werknummer:	590	Tekeningnummer:	H-03		Schaal:	1:100

Bijlage 2: Redengevende beschrijving

Monumentnummer*: 14602

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 2 juli 1968
Kadaster deel/nr: 1754/60

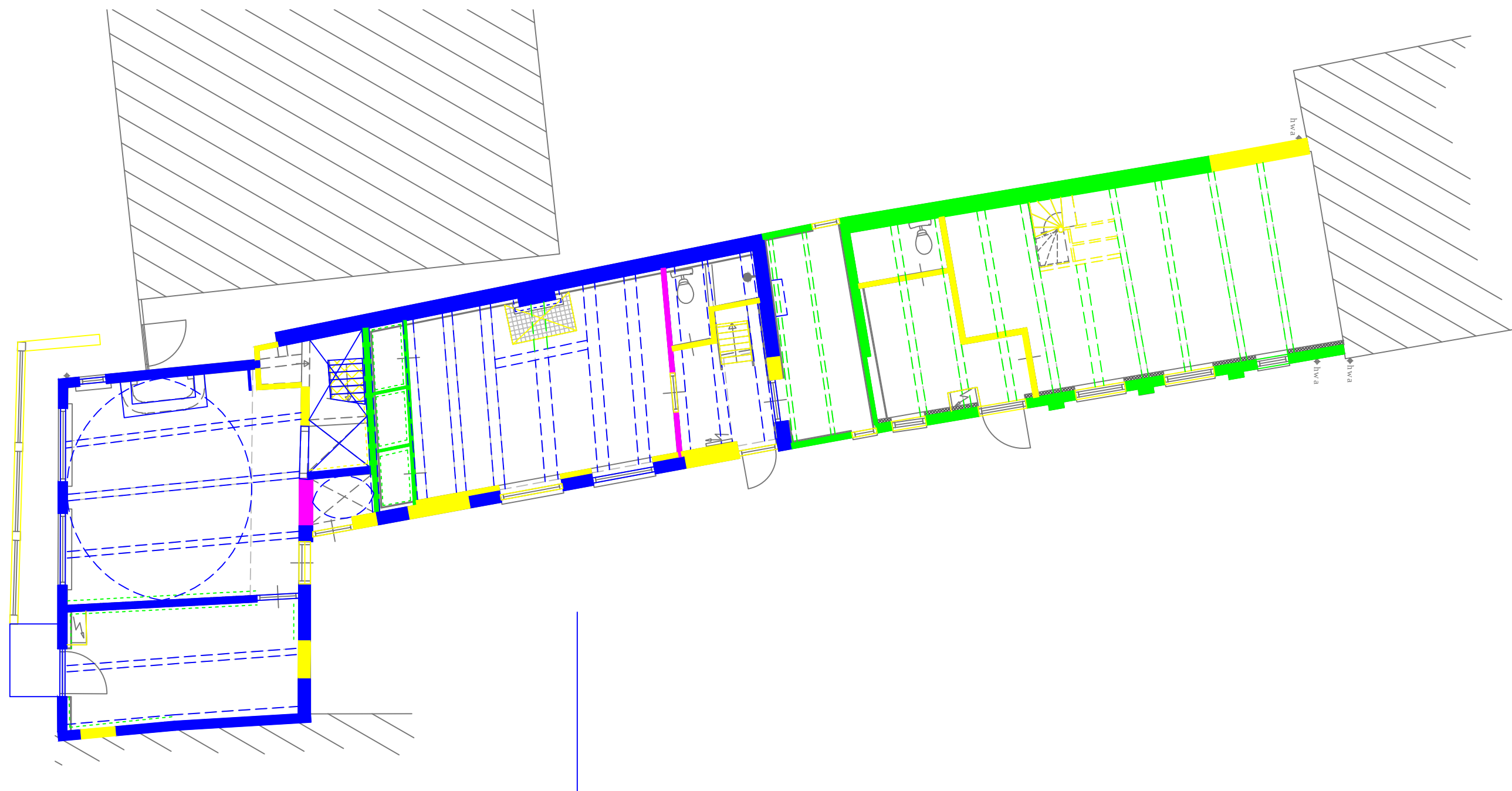
Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*		
Egmond aan den Hoef		Bergen (NH)		Noord-Holland		
Straat*	Nr*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Slotweg	44		1934 CN	Egmond aan den Hoef		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kad. object*		Appartement	Grondperceel
Egmond-Binnen		A				3070

*Rijksmonumentomschrijving***

Pand van baksteen, XVII. Vensterbogen met natuursteenblokken en maskersluitstenen. Twee dakkapellen. Vermoedelijk deel uitmakend van de oorspronkelijke dienstgebouwen van het kasteel.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Woningen en woningbouwcomplexen	Werk-woonhuis	

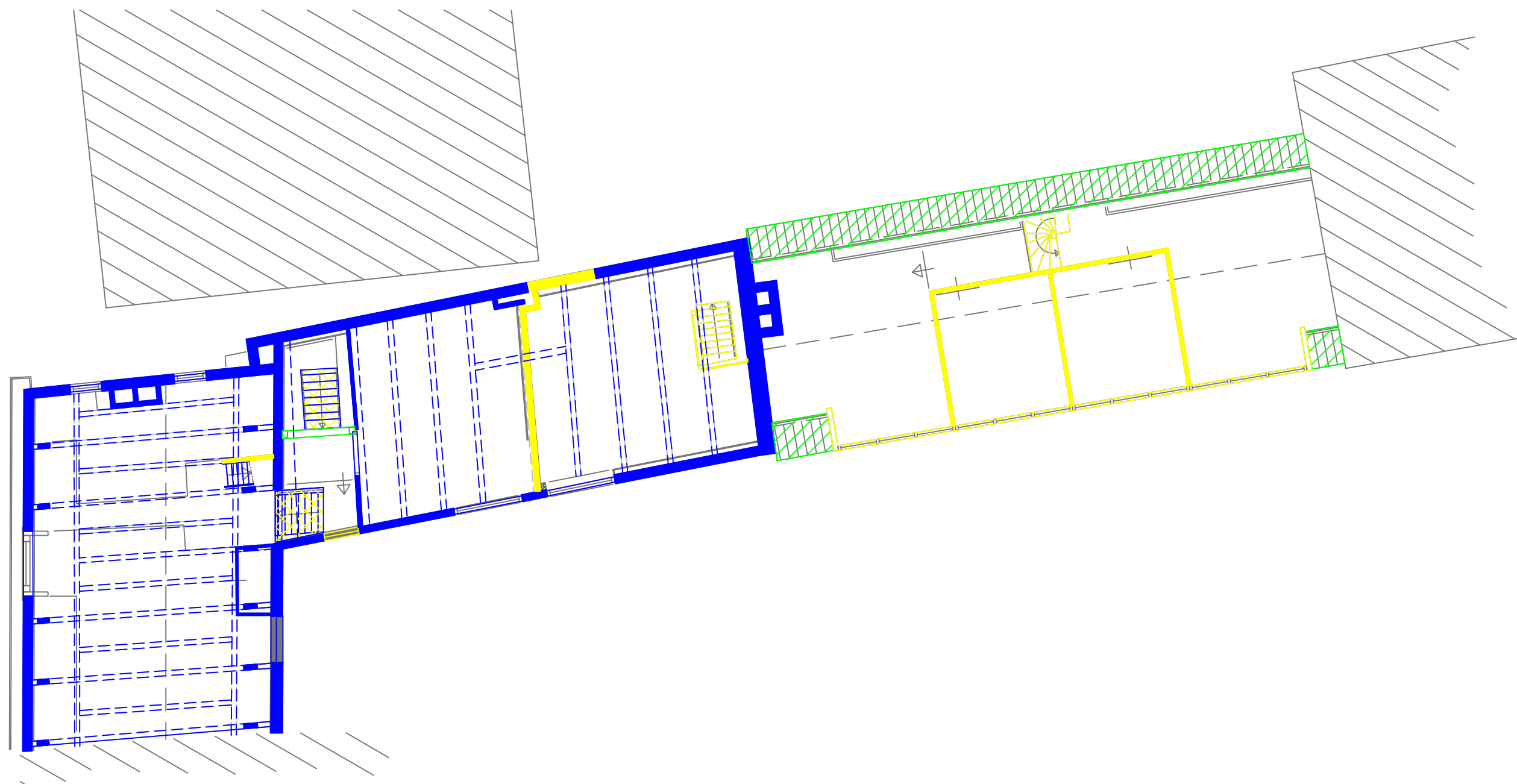
Bijlage 3: Grafische weergave van de globale waardenstelling

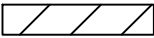
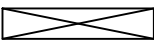
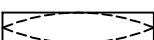

	Hoge cultuurhistorische waarde		Dakvlak
	Positieve cultuurhistorische waarde		Vloerveld
	Indifferente cultuurhistorische waarde		Plafondafwerking
	Cultuurhistorische waarde onbekend		Wandafwerking
	Object met cultuurhistorische waarde, op een onjuiste locatie		

Tekening op basis van tekeningen bestaande situatie door TPAHG Architecten

Project: Slotweg 44, Egmond aan den Hoef			Polderman bureau voor monumenten- en restauratieadvies
Onderwerp: Indicatieve waardenstelling - begane grond			
Datum: 01-04-2022	Getekend: MB	Formaat: A3	
Werknummer: 590	Tekeningnummer: I-01	Schaal: 1:100	
			Eendrachtsweg 67, 3012 LG Rotterdam tel. (010) 4363250 info@bureaupolderman.nl / www.bureaupolderman.nl

	Hoge cultuurhistorische waarde		Dakvlak
	Positieve cultuurhistorische waarde		Vloerveld
	Indifferente cultuurhistorische waarde		Plafondafwerking
	Cultuurhistorische waarde onbekend		Wandafwerking
	Object met cultuurhistorische waarde, op een onjuiste locatie		

Tekening op basis van tekeningen bestaande situatie door TPAHG Architecten

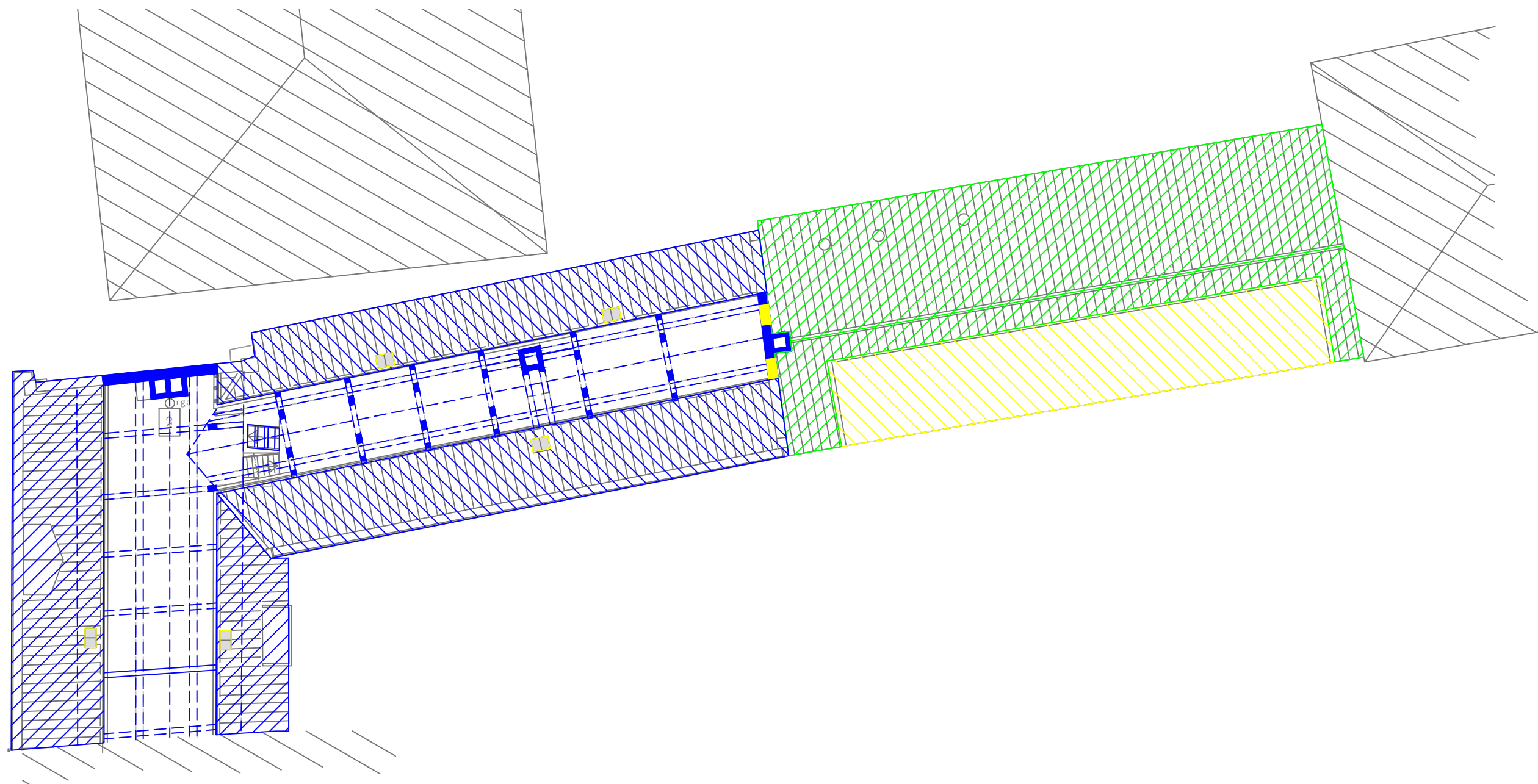
Project: Slotweg 44, Egmond aan den Hoef			Polderman bureau voor monumenten- en restauratieadvies
Onderwerp: Indicatieve waardenstelling - eerste verdieping/zolders			
Datum: 01-04-2022	Getekend: MB	Formaat: A3	
Werknummer: 590	Tekeningnummer: I-02	Schaal: 1:100	

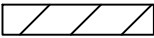
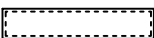
Eendrachtsweg 67, 3012 LG Rotterdam

tel. (010) 4363250

info@bureaupolderman.nl / www.bureaupolderman.nl

Eendrachtsweg 67, 3012 LG Rotterdam
tel. (010) 4363250
info@bureaupolderman.nl / www.bureaupolderman.nl

	Hoge cultuurhistorische waarde		Dakvlak
	Positieve cultuurhistorische waarde		Vloerveld
	Indifferente cultuurhistorische waarde		Plafondafwerking
	Cultuurhistorische waarde onbekend		Wandafwerking
	Object met cultuurhistorische waarde, op een onjuiste locatie		

Tekening op basis van tekeningen bestaande situatie door TPAHG Architecten

Project: Slotweg 44, Egmond aan den Hoef			Polderman bureau voor monumenten- en restauratieadvies Eendrachtsweg 67, 3012 LG Rotterdam tel. (010) 4363250 info@bureaupolderman.nl / www.bureaupolderman.nl
Onderwerp: Indicatieve waardenstelling - zolders			
Datum: 01-04-2022	Getekend: MB	Formaat: A3	
Werknummer: 590	Tekeningnummer: I-03	Schaal: 1:100	